

İlham Əliyevin "yaşıl dünya" missiyası

COP29 sammitində dünya Azərbaycanın global böhranla mübarizə modelinə şahidlik edəcək

COP29 konfransına evsahibliyini Azərbaycan üçün 2024-cü ilin ən mühüm hadisəsi və ölkənin "yaşıl iqtisadiyyat" a keçid strategiyasının məntiqi davamı kimi qiymətləndirmək olar. Bu missiyaya uyğun olaraq Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2024-cü il Azərbaycanı "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib.

Azərbaycan Prezidentinin digər sərəncamı ilə sammitin keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsi də yaradılıb. Fevralın 22-də isə bu sərəncam dəyişiklik edilməsi ilə bağlı yeni sərəncam imzalanıb. Sənədə əsasən, Təşkilat Komitəsinin tərkibi bir qədər də genişləndirilib.

Əlbəttə ki, COP29-la bağlı Azərbaycanın böyük gözləntilər var, həm hazırlıq prosesinin, həm tədbirin özünün yüksək səviyyədə təşkil üçün cəmiyyətin müxtəlif qatmanlarının səfərbər olunması zəruridir. Bu

da Təşkilat Komitəsinin tərkibinin bir qədər də genişləndirilməsi şərtləndirib.

Sərəncama nəzər yetirdikdə aydın şəkildə görünür ki, Təşkilat Komitəsində gender balans tam təmin olunub ki, bu da Prezidentin qadınların cəmiyyətdəki roluna olan diqqət, etimad və hörmətinin göstəricisidir.

Ümumiyyətlə isə bu sahədə dünyada vətəndaş cəmiyyəti çox aktivdir, ona görə Təşkilat Komitəsinə vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri də daxil edilib. Bu işə onlar da öz töhfələrini verəcəklər.

COP29-da müzakirə olunacaq müasir çağırışlar, innovasiya məsələlərinin geniş müzakirə olunacağı nəzərə alınaraq, Təşkilat Komitəsində iqtisadiyyat, innovasiya sahəsində çalışan şəxslər də təmsil olunurlar.

Göründüyü kimi, ümumən əsas ideya Təşkilat Komitəsinin maksimum inklüzivliyinin təmin edilməsidir.

İqlim dəyişmələri ilə mübarizə güclənəcək

Bakıda keçiriləcək COP29 sammitində yeni global təşəbbüslər meydana çıxacaq

COP29 sammiti Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş ölkə kimi dünyada açıq təşəbbüslərin açıq məkanına çevrilməsini şərtləndirməklə, gələcək yeni enerji proqramlarında bölgənin aparıcı sərma-yə nöqtəsinə çevrilməsini də təmin edəcək. Bu Zirvə konfransı dünya ictimaiyyətinin diqqətinin iki həftə ərzində ölkəmizə və ölkəmizə vasitəsilə Cənubi Qafqaza yönəlməsinə imkan yaradacaq.

Bələdiyyələrin fəaliyyəti ilə bağlı hesabat dinlənilib

Fevralın 23-də parlamentin növbəti plenar iclası keçirilib. Əvvəl cari məsələlərə bağlı müzakirələr aparılıb. Parlamentin komitə sədri Zəhid Oruc, deputatlar Elşən Musayev, Elman Nəsirov, Musa Qasımlı, Bəhruz Məhərrəmov, Elşad Mirbəşir oğlu, Sahib Aliyev, Vahid Əhmədov, Aydın Mirzəzadə, Vüqar Bayramov çıxış ediblər.

Çıxışlarda Prezident İlham Əliyevin Münxen Təhlükəsizlik Konfransında iştirakı, burada Azərbaycanın dövlət su-

verenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa edən qalib lider kimi qarşılanan Azərbaycan Prezidentinin bir sıra ölkələ-

rin dövlət başçıları ilə keçirdiyi görüşlərdən bəhs edilib. Münxendə Prezident İlham Əliyevin siyasi qətiyyəti sayəsində Azərbaycanla Ermənistan arasında danışıqların vasitəçisi baş tutduğunu bildirilib. Fransanın öz məkrli siyasətini davam etdirərək qərəzli mövqə nümayiş etdirdiyi pislənilib.

Dünyaya örnək olan Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xalqın böyük etmədi qazanaraq növbəti dəfə dövlət başçısı seçildikdən sonra ilk rəsmi səfərini məhz Türkiyə Cümhuriyyətinə etməsi bir daha Azərbaycan və Türkiyə qarşılıqlı münasibətlərinin tarixi ifadəsi oldu. Artıq onilliklərdən ki, belə rəsmi səfərlər, ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin qürur doğuran xoş əhəmiyyətinə çevrilib.

Azərbaycan və Türkiyə qarşılıqlı əməkdaşlığının yüksək səviyyəsi hər iki ölkə üçün son dərəcə mühüm əhəmiyyəti ilə şərtlənir. Azərbaycan və Türkiyə Prezident İlham Əliyevin və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səyləri nəticəsində müttəfiq, strateji tərəfdaş olan, güclü iqtisadi, mədəni əlaqələrə malik iki ölkədir. Bu səfər proqramı çərçivəsində dövlət başçılarının sözləndirdikləri bəyanatlar, gələcəyə strateji baxış əks etdirən fikirlər münasibətlərinin ən yüksək həddinin, ikitərəfli əlaqələrin hazırkı yüksək səviyyəsinin məntiqi nəticəsidir.

Qarşılıqlı güvən

Türkiyə Azərbaycanın müstəqilliyini tanıması ilk dövlətdir. 1992-ci ilin yanvarından isə

ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlərin təməli qoyulub və həmin ilin avqustunda Azərbaycanın Türkiyədə səfirliyi fəaliyyətə başlayıb. Sonrakı illərdə - 1993-cü ildə Azərbaycanın İstanbulda, 2004-cü ildə Qarsda baş konsulluqları təsis edilib. Türkiyənin hazırda Azərbaycanın digər böyük şəhərlərindən Gəncədə və Naxçıvanda da baş konsulluqları fəaliyyətdədir.

Azərbaycan və Türkiyə həm ikitərəfli, həm də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin ən yüksək nümunəsini ortaya qoyur. Ölkələrimizin təşəbbüsü və yaxından iştirakı ilə reallaşdırılan irimiq-yash layihələr təkcə Azərbaycan və Türkiyənin deyil, ümumilikdə regionun inkişafında həlledici rol oynayır.

Azərbaycan erməni separatizminin baş qaldırmasına imkan verməyəcək

Makronun təhriki ilə müharibə avontürasına qapılan Paşinyan Ermənistanı məhv aparr

İrəvanın Makronun təmsalında Qərb ağalarının əmri, qızışdırması ilə revanşa qapılaraq ağılsız addımlar atması, Fransanın verdiyi köhnə-külüş hərbi texnikalara güvənərək "Dəmir yumruq" vasitəsilə cəhənnəmə göndirilən erməni separatizmini xortlatmaq kimi murdar niyyətə düşməsi isə öz başında çatlayacaq.

Fransanın iddiaları tamamilə əsassızdır

Makron türk düşmənidir. O, artıq siyasi səhnədə karyerasını məhv etmiş dövlət başçısıdır. Fransa prezidenti erməniperəst mövqeyi, qərəzli yanaşması və kolonialist mahiyyəti ilə siyasi cəhətdən tamamilə rəzil vəziyyətə düşüb. Təsədüfi deyil ki, Fransanın müstəmləkəçilik keçmiş, qanunazidd əməlləri məhz Makronun hakimiyyəti dövründə işə olunur. Bir daha sübuta yetirilir ki, Fransanın tarixi utancverici səhifələrlə doludur.

Fransa açıq-aşkar separatizmə dəstək verir

Ermənistan isə yenə təhlükəli geosiyasi ambisiyaların alətinə çevrilib

Azərbaycanın geosiyasi və geocoğrafi mövqeyinin güclənməsi ölkəmizi bölgədə və dünyada söz sahibinə çevirir. Prezident İlham Əliyev fevralın 7-də keçirilmiş prezident seçkilərində əldə etdiyi böyük qələbədə sonra Azərbaycan parlamentində andçəmə mərasimində çıxışında qeyd etdiyi kimi, sarsılmaz daşları yerindən tərpətdik və sarsılmaz daşları yerindən tərpətdiyimiz üçün bizə qarşı hücumlar, təzyiqlər artacaq.

Fransanın məkrli siyasəti uğursuzluğa məhkumdur

Fevralın 21-də Parisdə keçirilən brifinqdə Fransa prezidenti Makron çıxışında qeyd etdi ki, İrəvan Fransanın Ermənistanı dəstəyə arxalana bilər. Qarabağ erməniləri "ən tez, maneəsiz və təhlükəsiz öz evlərinə qayıtmaq hüququnu almaldırlar". Amma problemin olmadığı yerdə problem axtaran Fransa hökuməti otuz ildən çoxdur ki, Ermənistandan qaçın düşən 200 mindən çox azərbaycanlının hüquqlarının bərpa edilməsinə əngəl olanları, onların dedə-baba torpaqlarına, doğma ocaqlarına qayıtmaqlarına şərait yaratmayanları "görmür".

Erməni vəhşiliyinin növbəti təzahürü

Xocalıda kütləvi məzarlıq aşkar edilib

İşğaldan azad edilmiş Xocalı şəhərinin mərkəzində (keçmiş xalça fabrikinin yaxınlığında) həyata keçirilən əsaslı bərpa-quruculuq işləri çərçivəsində aparılan qazıntı işləri zamanı basdırılmış vəziyyətdə kütləvi insan qalıqlarının aşkar olunması barədə fevralın 21-də Xocalı Rayon Prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Baş Prokurorluğun peşəkar əməkdaşları hadisə yerinə ezam olunmaqla, Səhiyyə Nazirliyinin "Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza

və Patoloji Anatomiya Birliyi" Publik Hüquqi Şəxsi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası və Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXK) Azərbaycan nümayəndəliyinin əməkdaşlarının iştirakı ilə hadisə yerinə baxış keçirilərək aşkar edilmiş sümük fragmentləri ekspertiza və laborator müayinələrin aparılması məqsədilə müvafiq qaydada götürülüb, eləcə də digər zəruri prosessual hərəkətlər yerinə yetirilib.

Hazırkı vaxtdək keçirilən prosessual hərəkətlər nəticəsində ərazidə aşkarlanmış insan qalıqlarının ən azı 4 nəfər (on-

lardan 1 nəfərin azyaşlı, yəni 4-5 yaşlı şəxsə məxsus olması ehtimal edilir) şəxsə məxsus olması, onların işgəncələrə məruz qalması, əllərinin kəndirə bağlanması və xüsusiyatlarına görə ən azı 25 il əvvəl basdırılması müəyyən edilib.

Hazırda hadisə yerinin tam müayinə olunması istiqamətində işlər davam etdirilir.

Faktla bağlı Baş Prokurorluğun Kriminalistika və informasiya texnologiyaları idarəsində araşdırma aparılır.

Axtarış işləri tam yekunlaşdıqdan və müvafiq ekspertiza nəticələri müəyyən olunduqdan sonra ictimaiyyətə əlavə məlumatın verilməsi təmin ediləcək.

Yaponiyanın İmperatoru Əlahəzrət Naruhitoya

Əlahəzrət,
Yaponiyanın milli bayramı - Təvəllüd Gününüzün münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkden təbrik edirəm.
Bu bayram günündə Sizə ən xoş arzularımı çatdırır, dost Yaponiya xalqına daim əmin-amanlıq və rifah diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 fevral 2024-cü il

S.M.Rzayevin "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Samir Musa oğlu Rzayev "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 fevral 2024-cü il

S.M.Rzayevin "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin birinci vitse-prezidenti vəzifəsindən azad edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Samir Musa oğlu Rzayev "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin birinci vitse-prezidenti vəzifəsindən azad edilsin.

2. Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 fevral 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 29 noyabr tarixli 1691 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 16 noyabr tarixli 3587 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq yaşayış sahələrinin tikintisi ilə məşğul olan subyektlərin maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

"Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 29 noyabr tarixli 1691 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 11, maddə 2030 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- Həmin Fərmanla təsdiq edilmiş Əlavə 3 - "Sahibkarlar tərəfindən manatla alınan kreditlərə təminat verilməsi Qaydası"nın 4.1.6-cı yarımbəndinə "döviyyə" sözündən əvvəl "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində yaşayış sahələrinin tikintisi məqsədilə döviyyə vəsaitlərinin maliyyələşdirilməsi üçün alınmış kreditlər istisna olmaqla," sözləri əlavə edilsin.
- Həmin Fərmanla təsdiq edilmiş Əlavə 5 - "Sahibkarlar tərəfindən manatla alınan kreditlərə hesablanmış faizlərə görə subsidiya verilməsi Qaydası"nın 3.2-ci bəndinə (birinci halda) "miqdarında," sözündən sonra "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində yaşayış sahələrinin tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan sahibkara," sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 fevral 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri.

Yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyiniz və fəaliyyətə başlamağınız münasibətilə Tailand xalqı adından Sizə ən səmimi təbriklərimizi çatdırıram. Sizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, ali dövləti fəaliyyətinizdə davamlı uğurlar, Azərbaycan xalqına isə əmin-amanlıq və rifah diləyirəm.

Seçkilərdə inamlı qələbəni Sizin rəhbərliyiniz və siyasətinizə xalqımızın etimadının bariz təsdiqidir. Biz ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərini və sıx əməkdaşlığı yüksək qiymətləndiririk. Əminəm ki, zati-alinizin dəstəyi ilə qarşdakı illərdə Tailand-Azərbaycan dostluq münasibətləri və əməkdaşlığı daha da möhkəmlənəcəkdir.

Hörmətlə,

Maha VAÇİRALONQKORN,
Tailandın Kralı

Zati-aliləri.

Yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyiniz münasibətilə zati-alinizlə Tailand Krallığının Hökuməti və xalqı adından ən səmimi təbriklərimi və ən xoş arzularımı çatdırmaqdan şərəf duyuram.

Əminəm ki, sizin davamlı liderliyiniz Azərbaycan Respublikasına və onun xalqına daha böyük firavanlıq və tərəqqi gətirəcək. Mənim hökumətim zati-alinizlə ölkələrimizin və xalqlarımızın qarşılıqlı mənafeyi naminə dostluq əlaqələrimizi daha da inkişaf etdirməkdə maraqlıdır.

Bu fürsətdən istifadə edərək, Sizə gələcək fəaliyyətinizdə davamlı uğurlar arzu edirəm.

Zati-aliləri, ən yüksək ehtiramımı qəbul edin.

Hörmətlə,

Setta TXAVİSİN,
Tailand Krallığının Baş naziri

Hörmətli Prezident Əliyev.

Yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyiniz münasibətilə Sizə səmimi təbriklərimi və ən xoş arzularımı çatdırıram.

Oklahoma ştatı ilə Azərbaycan arasındakı Milli Qvardiya Dövlət Tərəfdaşlıq Proqramının uğuru böyük qürur hissi ilə qeyd edirəm. Güclü əlaqələrimiz və iyrimi ildən artıqdır ki, birgə həyata keçirdiyimiz əməkdaşlıq təşəbbüslərimiz xüsusilə də mədəni dəyərlərin təbliğində və hərbiçilərimizin bacarıqlarının artırılmasında mühüm irəliləyişlərə gətirib çıxarıb. Əməkdaşlığımızı daha da dərinləşdirmək və qarşılıqlı inkişafı təşviq etmək yolunda bundan sonra da birgə fəaliyyət göstərəcəyimizə ümid edirəm.

Zati-aliləri, ən yüksək ehtiramımı qəbul edin.

Hörmətlə,

Con Kevin STİTT,
Amerika Birləşmiş Ştatlarının Oklahoma ştatının qubernatoru

Hörmətli cənab Prezident.

Qardaş Azərbaycan xalqının prezident seçkilərində Sizə bir daha etimad göstərməsinə böyük məmnunluq hissi ilə qarşıladım. Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin bu ali dövləti vəzifənizdə inkişafı müvəffəqiyyətə davam etdirdiyiniz irsini daha da irəliləyən aparacağımıza ürəkden inanıram. Bu xüsusda seçkilərdə qazandığınız zəfər münasibətilə zati-alinizi ürəkden təbrik edirəm.

Hörmətlə,

Saad XAN,
İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Mədəniyyət İnstitutunun prezidenti

Baş nazir Əli Əsədov Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Numan Kurtulmuşla görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov fevralın 23-də ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Numan Kurtulmuşla görüşüb. Görüşmənin məqsədi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizin inkişafından məmnunluq ifadə edilib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qarşılıqlı münasibətlərinin "bir millət, iki dövlət" prinsipinə uyğun olaraq bütün sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə edilib. İki ölkə arasında əlaqələrin dövlət başçılarınin sayı ilə nəticəsində strateji tərəfdaşlığın və müttəfiqliyin ən yüksək zirvəsinə çatdırılıb. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

denti seçildikdən sonra ilk rəsmi səfərini Türkiyə Respublikasına etməsinin önəmi qeyd olunub, bunun iki ölkə rəhbərliyi arasında bir önənəyə çevrilməsindən məmnunluq ifadə edilib. Eyni zamanda Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin beynəlxalq təsisatlar çərçivəsində müvəffəqiyyətli inkişafı etdiyi bildirilib, xüsusilə Türk Dövlətləri Təşkilatının regional və beynəlxalq gücə çevrilməsi yolunda atılan birgə addımların əhəmiyyəti vurğulanıb. Tərəflər dövlətlərarası münasibətlərin inkişafında

parlamentlərin rolunu qeyd edib, Milli Məclislə Türkiyə Böyük Millət Məclisi arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı yüksək qiymətləndiriblər. Bakıda keçirilən Asiya Parlament Assambleyasının 14-cü plenar sessiyasında quruma sədrliyin Türkiyədən Azərbaycana keçməsinin əhəmiyyətinə toxunan Ə.Əsədov Türkiyənin sədrliyi dövründə Assambleyanın beynəlxalq nüfuzunun daha da artdığını, qlobal sülh və inkişaf naminə parlamentlərarası əməkdaşlığın genişləndiyini bildirib.

Görüşdə, həmçinin Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin ticarət-iqtisadi, enerji, neqliyyat, kənd təsərrüfatı, humanitar, turizm və digər sahələrdə daha da genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlər müzakirə edilib.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 96

QƏRAR

Bakı şəhəri, 23 fevral 2024-cü il

"Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, maddi stimullaşdırılması məqsədilə Aparatın hesabına köçürülən büdcədən kənar vəsaitlərdən istifadə Qaydası"nın təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 10 mart tarixli 86 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 17 noyabr tarixli 2356 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini **qərara alır**:

"Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Aparatının işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, maddi stimullaşdırılması məqsədilə Aparatın hesabına köçürülən büdcədən kənar vəsaitlərdən istifadə Qaydası"nın təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 10 mart tarixli 86 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 3, maddə 347; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 23 yanvar tarixli 38 nömrəli Qərarı) ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Konstitusiyaya Məhkəməyə yeni təyin olunmuş hakim Fikrət Məmmədov kollektivə təqdim edilib

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasən Milli Məclisin qərarı ilə Konstitusiyaya Məhkəməsinin yeni təyin edilmiş hakimi Fikrət Məmmədov kollektivə təqdim olunub.

Konstitusiyaya Məhkəməsinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, tədbirdə məhkəmənin hakimləri və Aparatın məsul əməkdaşları iştirak ediblər.

Konstitusiyaya Məhkəməsinin sədri Fərhad Abdullayev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təqdimatına əsasən Milli Məclis tərəfindən Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə Fikrət Məmmədovu təbrik edərək, ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Fərhad Abdullayev ölkəmizdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra başlanmış hüquqi dövlət quruculuğundan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə məhkəmə-hüquq sahəsinin Prezidenti İlham Əliyevin təqdimatına əsasən Milli Məclis tərəfindən Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə Fikrət Məmmədovu təbrik edərək, ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Fərhad Abdullayev ölkəmizdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra başlanmış hüquqi dövlət quruculuğundan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə məhkəmə-hüquq sahəsinin Prezidenti İlham Əliyevin təqdimatına əsasən Milli Məclis tərəfindən Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə Fikrət Məmmədovu təbrik edərək, ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Fərhad Abdullayev ölkəmizdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra başlanmış hüquqi dövlət quruculuğundan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə məhkəmə-hüquq sahəsinin Prezidenti İlham Əliyevin təqdimatına əsasən Milli Məclis tərəfindən Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə Fikrət Məmmədovu təbrik edərək, ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Fərhad Abdullayev ölkəmizdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra başlanmış hüquqi dövlət quruculuğundan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə məhkəmə-hüquq sahəsinin Prezidenti İlham Əliyevin təqdimatına əsasən Milli Məclis tərəfindən Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə Fikrət Məmmədovu təbrik edərək, ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Sizin liderliyinizlə Azərbaycan Ordusunun və xalqının göstərdiyi cəsarət və əzmi nəticəsində Qarabağın işğaldan azad edilməsini sonsuz sevinc və qürur hissi ilə izləmişəm. Heç şübhəsiz ki, bu şanlı Zəfər bütün Türk dünyasının daha sıx birləşməsi istiqamətində dönüş nöqtəsidir.

Qarabağ Zəfəri göstərdi ki, Azərbaycan siyasi, iqtisadi və hərbi sahələrdə bölgədə lider ölkədir. Bundan sonrakı müddətdə həmin Zəfərin sülh müqaviləsi ilə taclandırılması problemlərin ortaq iradə və konstruktiv düşüncə ilə bərdəlik həllinin mümkünlüyünü bütün dünyaya göstərəcəkdir.

Fürsətdən istifadə edərək, zati-alinizi yenidən Prezident seçilməyiniz münasibətilə bir daha təbrik edir, Sizə və ailənizə, bütün Azərbaycan xalqına əmin-amanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,

Abdullah GÜL,
Türkiyə Respublikasının 11-ci Prezidenti

Zati-aliləri cənab Prezident.

Prezident seçkilərinə qələbəni münasibətilə Sizə öz adımdan və Lyublyana şəhərinin rəhbərliyi adından səmimi təbriklərimizi çatdırıram.

Xalqın etimadını və inamını qazanaraq əldə etdiyiniz qələbə Sizin fədakarlığınızın, uğurlu liderliyinizin və Azərbaycan Respublikasının gələcəyi ilə bağlı baxışınızın göstəricisidir. Əminəm ki, Sizin növbəti səlahiyyət müddətinizdə rifah, nailiyyətlər və xalqın arzularının reallaşdırılması ilə əlamətdar olacaq. İnənəm ki, bu yeni müddətdə də müdriklik və xeyrixahlıq Sizin fəaliyyətinizin əsas qayəsi olacaq.

Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları ilə birlikdə mən də Sizin rəhbərliyinizlə əldə ediləcək bütün nailiyyətləri və gələcək inkişafı səbirsizliklə gözləyirəm. Odlar Yurdunda alovun heç vaxt sönməzlikli arzulayıram.

Sizə uğurlar diləyirəm.

İstənilən zaman Lyublyana şəhərinə dəvətlisiniz.

Hörmətlə,

Zoran YANKOVIĆ,
Sloveniya Respublikasının Lyublyana şəhərinin meri

Zati-aliləri.

Yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyiniz münasibətilə Sizə ən səmimi təbriklərimi çatdırıram.

On üzvü olan İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının ixtisaslaşmış agentliyi - Mədəniyyət İnstitutu Sizin liderliyiniz və Azərbaycan xalqına xidmətlərini yüksək qiymətləndirir. İnənəm ki, Azərbaycan Sizin müdrik rəhbərliyinizlə daha da inkişaf edəcəkdir.

Azərbaycan təşkilatımızın üzvü olan ölkələrin inkişafına və inteqrasiyasına mühüm töhfə verir. Biz inanırıq ki, Azərbaycanın dəstəyi İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələr arasında mədəni mübadilənin və əməkdaşlığın təşviqində kollektiv səylərimizi əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirəcəkdir.

Seçkilərdə inamlı qələbəni münasibətilə Sizə bir daha səmimi təbriklərimi çatdırır, qarşdakı illərdə də Azərbaycan hökuməti ilə sıx əməkdaşlığımıza ümidvarıq.

Zati-aliləri, xahiş edirəm ən yüksək ehtiramımızı qəbul edin.

Hörmətlə,

Saad XAN,
İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Mədəniyyət İnstitutunun prezidenti

Milli Məclisin iclasında

Bələdiyyələrin fəaliyyəti ilə bağlı hesabat dinlənilib

Əvvəlki 1-ci sahə.

Deputatlar Prezident İlham Əliyevin yenidən dövlət başçısı seçildikdən sonra ilk rəsmi səfərini, həmişə olduğu kimi, Türkiyəyə etməsi Azərbaycan-Türkiyə dostluğunun yüksək səviyyədə olduğunu göstəricisi kimi dəyərləndiriblər.

Millət vəkili ötən 20 ildə aparılan siyasət nəticəsində ölkəmizin geosiyasi mövqeyinin daha da güclənməsindən, regionda həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyətindən danışdı. Bildirilib ki, Azərbaycanın reallaşdırdığı neft-qaz layihələri regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verir.

1992-ci ildə Ermənistan tərəfindən törədilən Xocalı soyqırımının bəşəriyyətə və insanlığa qarşı yönəlmiş cinayət olduğunu deyən millət vəkili bildirdi ki, Xankəndidə Azərbaycanın dövlət bayrağının dalğalanması, ölkəmizin bütün ərazisində suverenliyinin bərqərar edilməsi xalqımızın həyatında yeni mərhələnin başlanmasından xəbər verir.

Deputatlar Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın Bakıda keçirilən Asiya Parlament Assambleyasının 14-cü plenar sessiyasındakı Azərbaycanın milli maraqlarını müdafiə edən məzmunlu çıxışında səsləndirdiyi fikirləri də dəstəklədiklərini söyləyiblər.

Sonra parlamentin Sədri Sahibə Qafarova bildirdi ki, iclasda 11 məsələ müzakirə olunacaq. O, gündəliyin ilk iki məsələsinin Milli Məclisin qərar layihələri olduğunu qeyd etdi. Spiker diqqətə çatdırıb ki, gündəliyin birinci məsələsi Prezidentin təqdimatına əsasən, Fikrət Fərrux oğlu Məmmədovun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsinin hakimi təyin edilməsi haqqındadır.

İclasda Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli məsələ barədə məlumat verdi. Komitə sədri Fikrət Məmmədovun uzun illər uğurla fəaliyyət göstərdiyini, onun çalışdığı dövrdə məhkəmə-hüquq sisteminin təkmilləşdirilməsinə töhfə verdiyini, ədliyyə orqanlarına rəhbərliyi dövründə parlamentlə səmərəli əməkdaşlıq etdiyini, ədliyyə orqanlarını beynəlxalq təşkilatlarda layiqincə təmsil etdiyini bildirdi. Qeyd edildi ki, Fikrət Məmmədov Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Hüquqşünasıdır və onun peşəkari və təcrübəli hüquqşünası kimi Konstitusiyası Məhkəməsinin hakimi vəzifəsinə namizədliyinin verilməsi tövsiyədir.

Məsələ ilə bağlı müzakirələrdə deputat Qüdrət Həsənzadə öz qeyd və təkliflərini səsləndirdi.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova tanınmış hüquqşünası, təcrübəli və sərişətli mütəxəssis olan Fikrət Məmmədovun bu çətin

və məsuliyyətli vəzifədə uğurla fəaliyyət göstərəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Milli Məclisin qərar layihəsi qəbul olundu.

Fikrət Məmmədov Prezident İlham Əliyevə bu mühüm vəzifəyə onun namizədliyini verdiyinə görə öz dərin təşəkkürünü ifadə edərək, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsinin hakiminin andını səsləndirib. O, bildirdi ki, Ulu Öndərin müəllifi olduğu konstitusiyaya xidmət etmək şərəfli və məsuliyyətli vəzifədir. Fikrət Məmmədov Azərbaycanın ölkə Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə öz torpaqlarını işğaldan azad etdiyini və həmin ərazilərdə konstitusiyamızın hüquqi qüvvəsinin bərpa olduğunu qeyd edərək, belə bir dövrdə konstitusiyamızın aliliyinin qorunmasına xidmət etməyin əhəmiyyətli olduğunu söyləyib.

Spiker Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, qanunvericiliyə uyğun olaraq, hər il Milli Məclis Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarəti həyata keçirən orqanın müraciətini dinləyir.

Ədliyyə nazirinin müavini Vilayət Zahirov Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarəti həyata keçirən orqanın 2023-cü ildə fəaliyyəti üzrə istintaq orqanlarına təqdim etdi. Ötən ilin ölkəmiz üçün çox mühüm əlamətdar hadisələrə zəngin olduğunu deyən nazir müavini Vilayət Zahirov 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan olunması çərçivəsində Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərdən qeyd etdi. Spiker diqqətə çatdırıb ki, gündəliyin birinci məsələsi Prezidentin təqdimatına əsasən, Fikrət Fərrux oğlu Məmmədovun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsinin hakimi təyin edilməsi haqqındadır.

İclasda Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli məsələ barədə məlumat verdi. Komitə sədri Fikrət Məmmədovun uzun illər uğurla fəaliyyət göstərdiyini, onun çalışdığı dövrdə məhkəmə-hüquq sisteminin təkmilləşdirilməsinə töhfə verdiyini, ədliyyə orqanlarına rəhbərliyi dövründə parlamentlə səmərəli əməkdaşlıq etdiyini, ədliyyə orqanlarını beynəlxalq təşkilatlarda layiqincə təmsil etdiyini bildirdi. Qeyd edildi ki, Fikrət Məmmədov Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Hüquqşünasıdır və onun peşəkari və təcrübəli hüquqşünası kimi Konstitusiyası Məhkəməsinin hakimi vəzifəsinə namizədliyinin verilməsi tövsiyədir.

Məsələ ilə bağlı müzakirələrdə deputat Qüdrət Həsənzadə öz qeyd və təkliflərini səsləndirdi.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova tanınmış hüquqşünası, təcrübəli və sərişətli mütəxəssis olan Fikrət Məmmədovun bu çətin

F.F.Məmmədovun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsinin hakimi təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 10-cu bəndinə və 130-cu maddəsinin II hissəsinin uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

Fikrət Fərrux oğlu Məmmədov Azərbaycan Res-

publikası Konstitusiyası Məhkəməsinin hakimi təyin edilsin.

Sahibə QAFAROVA,
Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri

Bakı şəhəri, 23 fevral 2024-cü il

nin müraciətlərinin təmin edilməsi ilə bağlı görülən işləri diqqətə çatdırıb.

O, bələdiyyə vəsaitinin təminatına uyğun istifadə olunması, bələdiyyə əmlakından istifadədə şəffaflığın təmin edilməsi, korrupsiyaya və digər hüquqpozmalara şərait yaradan halların qarşısının alınması istiqamətində həyata keçirilən qanunamüvafiq tədbirlərdən danışdı. Qeyd olundu ki, 14 min hektardan çox torpaq sahəsinin bələdiyyə mülkiyyətinə və ya sahibliyinə qaytarılması təmin edilib ki, bu da 2022-ci ildə müqayisədə 1195 ha çoxdur.

Inzibati nəzarət icraatı qaydasında aparılmış araşdırmalar zamanı 30 halda ciddi qanun pozuntuları ilə bağlı toplanmış materiallar hüquqi qiymətin verilməsi üçün aidiyyəti üzrə istintaq orqanlarına göndərilib. Həmin materiallardan artıq 15-i üzrə cinayət işi başlanılıb. 2023-cü ildə bələdiyyələrin 63 vətəndaş şikayəti qeydə alınıb, vətəndaş şikayəti üzrə inzibati məsuliyyətə cəlb edilib.

Nazir müavini deyib ki, 2023-cü ildə nazirlik tərəfindən bələdiyyələrin fəaliyyətinin təşkiliyə kömək, onlara metodoloji yardım göstərilməsi ilə bağlı tədbirlər davam etdirilib. Bələdiyyələrlə aparılan metodoloji işdə yerli bütüncü gəlirlərinin artırılması məsələləri xüsusilə diqqətdə saxlanılıb. Nazirliyin metodiki köməyi ilə görülən işlər nəticəsində, son üç ildə yerli bütüncü gəlirləri 12,4 milyon manat (35%), o cümlədən yerli vergilərdən daxilolmalar 6 milyon manat (43%) artaraq bələdiyyələrin gəlirləri 47,4 milyon manat səviyyəsinə yüksəlib. Nazir müavini beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsinə, təcrübə mübadiləsinin aparılmasına və digər aktual məsələlərə dair görülən işləri diqqətə çatdırıb.

2024-cü ildə ölkəmizdə bələdiyyələrin yaranmasının 25 ilinin tamam olduğunu deyən nazir müavini bununla əlaqədar cari ildə aidiyyəti qurumların iştirakı ilə silsilə tədbirlərin həyata keçirilməsinin nəzərdə tutulduğunu bildirdi.

Nazir müavini çıxışının sonunda vurğulayıb ki, ümumilikdə 2023-ci il ərzində həyata keçirilən tədbirlər ölkəmizdə bələdiyyələrin fəaliyyətində qanunçuluğun təmin olunmasına, yerli bütüncü gəlirlərin artırılmasına, bələdiyyələrin

yerli özünüidarəetmə orqanı kimi ictimai nüfuzunun yüksəldilməsinə və digər aktual məsələlərə həsr olunub.

Parlamentin Regional məsələlər komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov məsələ ilə bağlı komitənin rəyini təqdim etdi. Komitə sədri bildirdi ki, 2023-cü ildə bələdiyyələr səmərəli fəaliyyət göstərib, proseslərdə aktiv iştirak ediblər. Qeyd olundu ki, ölkə Prezidenti andıçmə mərasimində bütün sahələrdə qarşıya qoyulan vəzifələr barədə, o cümlədən regional idarəetmə və yerli özünüidarəetmə ilə bağlı fikirlərini səsləndirib.

Siyavuş Novruzov bələdiyyələrə bağlı müvafiq orqan tərəfindən lazımi tədbirlərin görüldüyünü, nəzarət mexanizminin həyata keçirildiyini bildirdi. O, bələdiyyə mülkiyyətinə aid xəritələrin 95 faizinin hazır olduğunu söyləyib. Bələdiyyələrin statusu, habelə sayı ilə bağlı, bu qurumların birləşməsi, ayrılması, ləğv edilməsi məsələlərinə də toxunub. Həmçinin o, əhəli sayına görə bələdiyyələrin formalaşdırılması, böyük bələdiyyələrin yaradılması, bələdiyyələrin sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində lazımi addımların atılmasının əhəmiyyətindən danışdı.

Məsələ ətrafında aparılan müzakirələrdə komitə sədri Fəzail Mustafayev, deputatlar Vahid Əhmədov, Əli Məsimli, Vüqar Bayramov fikirlərini bildirdilər.

İclasda Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarəti həyata keçirən orqanın 2023-cü ildə fəaliyyəti haqqında məsələlərə dair görülən işləri diqqətə çatdırıb.

Sonra iclasda "Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosesual Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, "Vəkil-lik haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə, "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə, "Avtomobil yolları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

de və "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Parlamentin sədri Sahibə Qafarova bildirdi ki, növbəti məsələ "İstehsalat və məişət tullantıları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 24 iyun tarixli 928-VIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsidir. O, qanun layihəsinin uyğunlaşdırma xarakteri daşdığından müvafiq konstitusiyaya qanunun tələbinə əsasən bir oxunuşda qəbul ediləcəyini söyləyib.

Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov bu qanun layihəsi barədə məlumat verdi. O, bildirdi ki, layihə "İstehsalat və məişət tullantıları haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi ilə bağlı 2023-cü il 24 iyun tarixli Qanunun icrası ilə əlaqədar hazırlanıb. Sənəddə 12 qanuna uyğunlaşdırma xarakteri daşdığından müvafiq konstitusiyaya qanunun tələbinə əsasən bir oxunuşda qəbul ediləcəyini söyləyib.

Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi qəbul edilib.

Parlamentin spikeri Sahibə Qafarova gündəliyin son üç məsələsinin birinci oxunuşda qanun layihələri olduğunu deyib.

Parlamentin birinci vitse-spikeri, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinin (birinci oxunuş) təqdim edilib. Bildirib ki, təklif edilən dəyişikliklər cinayət təqibi gedişində mülki iddianın və xüsusi müsadirənin təmin edilməsi üçün gö-

rülən tədbirlərin səmərəliliyini artırmaq, habelə üzünə həbs qoyulmuş əmlakın dəyərini itirməsinin qarşısını almaq məqsədilə üzünə həbs qoyulmuş əmlakın idarə edilməsinə nəzərdə tutur. Layihəyə əsasən üzünə həbs qoyulmuş əmlakın yaxşılaşdırılması, satılması, icarəyə və ya idarəetməyə verilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən ediləcəkdir.

Bundan başqa, Cinayət-Prosesual Məcəlləsinin 443-cü maddəsinə müvafiq dəyişikliklər edilərək, tənqisəlməz hallarda, məhkəmənin qərarı olmadan müstəntiqin əsaslandırılmış qərarı əsasında aparılmış istintaq hərəkətlərinin qanuniliyinin yoxlanılmasının xüsusiyyətlərini və noticələrini müəyyən edən yeni prosesual normaların əlavə edilməsi təklif olunur.

Deputat Razi Nurullayev sənəddə bağlı fikirlərini açıqladıqdan sonra, qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Spiker Sahibə Qafarova bildirdi ki, növbəti məsələ Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında (birinci oxunuş) qanun layihəsidir. O, qeyd etdi ki, layihə "Fövqəladə vəziyyət haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə 2023-cü il 24 fevral tarixli Qanunun icrası məqsədilə hazırlanıb.

Sədr qeyd etdi ki, həmin qanunun icrası ilə əlaqədar ölkə Prezidentinin eyni məktubla Milli Məclisə daha bir qanun layihəsi təqdim olunub. Bu layihə uyğunlaşdırma xarakteri daşdığı üçün bir oxunuşda qəbul ediləcəkdir. Bu səbəbdən indi birinci oxunuşda müzakirəyə təqdim edilən bu qanun layihəsinin üçüncü oxunuşu ilə eyni vaxtda həmin qanun layihəsi bir oxunuşda müzakirəyə çıxarılaçaq.

Sonra Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Kamal Cəfərov İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişikliklərlə bağlı məlumat verdi. O, bildirdi ki, ötən il "Fövqəladə vəziyyət haqqında" Qanuna müvafiq dəyişikliklər qəbul edilərək fəvqəladə vəziyyətin tətbiq edilməsinə əsas hesab edilənlər, sosial xarakterli fəvqəladə mühit rejimini nəzərdə tutan yeni hüquqi normalar müəyyən edilib. İnzibati Xətalər Məcəlləsinə təklif edilən dəyişikliklər sosial xarakterli fəvqəladə mühit rejiminin tətbiqi zamanı davranış qaydalarına riayət edilməsinə görə inzibati məsuliyyəti nəzərdə tutur. Bu inzibati xətalərə dair işlərə rayon (şəhər) məhkəmələri tərəfindən baxılması təklif edilir. Qeyd edildi ki, eyni zamanda layihədə fəvqəladə vəziyyət rejiminin tələblərinin pozulmasına və dini ekstremizmə əleyhinə aparılan xüsusi əməliyyat zonasının hüquqi rejiminin tələblərinin pozulmasına görə də inzibati tənbehlərin sərtləşdirilməsi təklif olunur.

Deputatlar Qüdrət Həsənzadə, Mələhət İbrahimqızı, Erkin Qədirli sənəddə bağlı fikirlərini və bəzi qeydlərini bildirdilər. Deputat Kamal Cəfərov səsləndirilən məsələlərə aydınlıq gətirib.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

İclasda son olaraq "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsi (birinci oxunuş) müzakirəyə çıxarıldı. Bildirilib ki, sənəd məhkəmə-hüquq sisteminin həyata keçirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verən tədbirlərin təmin edilməsi məqsədilə hazırlanıb.

Diqqətə çatdırılıb ki, layihədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının (Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi) məhkəmələrin işinin təşkili sahəsində həyata keçirilən tədbirlərinin Məhkəmə-Hüquq Şurasına həvalə edilməsi öz əksini tapıb. Belə ki, məhkəmə statistikasının aparılması, məhkəmələrdə karguzarlığın təşkil edilməsi, hakimlərin əmək və sosial hüquqlarının təmin edilməsi, məhkəmələrdə icra və əmək intizamına riayət edilməsi üçün tədbirlər görmək, birinci və apellyasiya instansiyası məhkəmələrində bu sahələr üzrə işin təşkili vəziyyətini yoxlamaq, həmçinin birinci instansiya məhkəmələrində sədr və sədr müavini vəzifələri vakant olduqda onların vəzifələrinin icrasını müvafiq olaraq həmin məhkəmənin hakimlərindən birinə həvalə etmək, birinci instansiya məhkəmələrinin hakimlərinin onların razılığı ilə digər məhkəməyə ezaam etmək, onlara məzuniyyət vermək, həmin məhkəmələrin aparatlarının strukturunu və ştat cədvəlini təsdiq etməklə bağlı hüquqlar Məhkəmə-Hüquq Şurasına aid edilir.

Digər dəyişikliklərə əsasən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının hakimlər barəsində intizam icraatı başlamaq vəzifəsi qeyd olunur. Dəyişikliklərin 2024-cü il iyunun 1-dən qüvvəyə minməsi nəzərdə tutulur.

Məsələ ətrafında aparılan müzakirələrdə komitə sədri Zahid Oruc, deputatlar Fəzail Ağamalı, Etibar Əliyev, Tahir Kərimli çıxış edərək qeyd və təkliflərini səsləndirdilər. Komitə sədri Əli Hüseynli deputatların fikirlərinə münasibət bildirdi.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

BƏƏ Azərbaycanla əməkdaşlığı daha da genişləndirmək niyyətindədir

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Asiya Parlament Assambleyasının 14-cü plenar sessiyasında iştirak etmək məqsədilə ölkəmizdə səfərdə olan Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Federal Milli Şurası sədrinin birinci müavini Tariq Altayer ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, spiker Sahibə Qafarova Asiya Parlament Assambleyasının üzv dövlətlər arasında dialoq və əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi baxımından əlverişli platforma olduğunu qeyd edərək, paytaxtımızda keçirilən plenar sessiya çərçivəsində möhsuldar müzakirələr aparıldığını diqqətə çatdırıb.

Azərbaycan və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu bildiren Milli Məclisin Sədri deyib ki, dövlət baş-

çıları səviyyəsində həyata keçirilən qarşılıqlı səfərlər və görüşlər əlaqələrimizin dinamik inkişafında mühüm rol oynayır. Qeyd olunub ki, ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə sıx əməkdaşlıq mövcuddur. Bu əlaqələrin daha da genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğu diqqətə çatdırılıb.

Görüşdə qeyd olunub ki, ölkələrimiz arasında beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də sıx əməkdaşlıq var. Azərbaycan və BƏƏ BMT, Qoşulmama Hərə-

katı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində bir-birinə qarşılıqlı dəstək göstərirlər. Söhbətdə vurğulanı ki, ikitərəfli münasibətlərdə parlamentlərimiz də mühüm rol oynayır. Bu mənada, Azərbaycan və BƏƏ-nin qanunverici orqanları arasında mövcud olan əməkdaşlıq müsbət qiymətləndirilib. Qeyd olunub ki, parlamentlərimiz həm ikitərəfli əsasda, həm də beynəlxalq parlament təşkilatları çərçivəsində əməkdaşlıq edirlər. Azərbaycan Prezidenti İlham

Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsi, APA, İƏT PA kimi təşkilatlarda fəal əməkdaşlığın bir sıra məsələlərin həllinə töhfəsi qeyd edilib. Görüşdə, həmçinin bildirilib ki, hər iki ölkənin qanunverici orqanında fəaliyyət göstərən dostluq qrupları münasibətlərin inkişafında köprü rolunu oynayır. Tərəflər, həmçinin əlaqələrimizin daha da dərinləşməsi, parlament komitələrinin əməkdaşlığı haqqında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycanda 7 fevral tarixində keçirilmiş növbədənənar prezident seçkilərində Prezident İlham Əliyevin qalib gəlməsi münasibətilə təbriklərini çatdıran Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Federal Milli Şurası sədrinin birinci müavini ölkəmizin Azərbaycanla bir çox sahələrdə əməkdaşlığı daha da genişləndirmək niyyətində olduğunu söyləyib.

Bu il COP29-un ölkəmizdə keçirilməsi münasibətilə də təbriklərini çatdıran qonaq deyib ki, ölkəmizdə belə bir tədbirin reallaşması beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycana etimadının təzahürüdür. O, ölkəmizin öton il bu mühüm tədbirə evsahibliyi etdiyini xatırladaraq, tədbirin təşkili ilə bağlı geniş təcrübəyə malik olduğunu, dost və qardaş Azərbaycana hər cür dəstək göstərməyə hazır olduğunu bildirdi.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər haqqında da fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

APA üzv ölkələr arasında əməkdaşlığın inkişafı baxımından əlverişli çoxtərəfli platformadır

Fevralın 23-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Bakıda keçirilən Asiya Parlament Assambleyasının (APA) 14-cü plenar sessiyasında iştirak etmək məqsədilə ölkəmizdə səfərdə olan Maldiv Respublikası Xalq Məclisinin Sədri Mohamed Aslam və Şri-Lanka Demokratik Sosialist Respublikası Parlamentinin Sədri Mahinda Yapa Abeyvardana ilə görüşlər keçirib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, qonaqları ölkəmizdə salamlamaqdan məmnunluğunu bildiren spiker Sahibə Qafarova APA-nın üzv ölkələr arasında əməkdaşlıq, dialoq və həmrəyliyin inkişafı baxımından əlverişli

çoxtərəfli platforma olduğunu bildirdi. O, 40-dək ölkənin parlament nümayəndə heyətinin, habelə bir sıra beynəlxalq parlament təşkilatları təmsilçilərinin iştirak etdikləri 14-cü plenar sessiya çərçivəsində müasir dünyanı narahat edən

bir sıra problemlərin müzakirə olunduğunu diqqətə çatdırıb. Görüşlərdə beynəlxalq münasibətlərdə parlament diplomatiyasının rolu, qanunverici orqanların global proseslərə təsiri barədə də fikirlər səsləndirilib.

"Azərbaycan"

Əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə olunub

Fevralın 23-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Asiya Parlament Assambleyasının 14-cü plenar sessiyasında iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Qətər Dövlətinin Şura Məclisinin Sədr müavini Hamda bint Hassan Al-Sulaiti ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, görüşdə Azərbaycanla Qətər arasında əlaqələrin müxtəlif sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə olunub. Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, iki ölkə arasında dövlət başçıları səviyyəsində həyata keçirilən qarşılıqlı səfərlər və görüşlər əlaqələrin inkişafında mühüm rol malikdir. Qeyd olunub ki, ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi, humanitar və

digər sahələrdə yaxşı əməkdaşlıq mövcuddur. Bu əlaqələrin daha da genişləndirilməsi üçün geniş imkanlar var. Həmçinin Azərbaycan və Qətər Dövlətinin regional və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də əməkdaşlıq etdiyi vurğulanı. Qeyd olunub ki, tərəflər BMT, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində bir-birinin mövqeyini qarşılıqlı şəkildə dəstəkləyirlər.

Görüşdə parlamentlərimiz arasında da müsbət əlaqələrin olduğu diqqətə çatdırılıb, münasibətlərin daha da dərinləşdirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğu bildirilib. Qeyd olunub ki, hər iki ölkənin qanunverici orqanlarında fəaliyyət göstərən dostluq qrupları bu istiqamətdə mühüm töhfələr verə bilərlər. O cümlədən, qarşılıqlı səfərlər, parlament komitələri arasında əməkdaşlıq məsələləri nəzərdən keçiri-

lib. Həmçinin qeyd olunub ki, Qətər parlamentini Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə yaradılan Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin işində və Şöbənin konfranslarında iştirak edir. Qətər Dövlətinin Şura Məclisinin Sədr müavini göstərilən qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığını bildirərək, ölkəmizin Azərbaycanla əlaqələrin daha da genişləndirilməsində maraqlı olduğunu söyləyib.

Görüşdə Azərbaycanın Asiya Parlament Assambleyasının 14-cü plenar sessiyasına uğurlu evsahibliyi qeyd olunaraq bildirilib ki, bu mühüm tədbir regional və beynəlxalq məsələlərin müzakirəsi, təşkilat üzv ölkələr arasında ikitərəfli əlaqələrin daha da inkişafı baxımından əlverişli imkanlardır. Qətər Dövlətinin Şura Məclisinin Sədr müavini təşkilatın sədrliyini Azərbaycana keçməsi münasibətilə təbriklərini çatdıraraq, inamını ifadə edib ki, ölkəmizin sədrliyi dövründə APA üçün yeni strategiya və mexanizmlər yaradılacaq ki, bunlar da təşkilatın fəaliyyətinin daha da genişlənməsinə töhfə verəcək.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər haqqında da fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Asiya Parlament Assambleyasının 14-cü plenar sessiyası başa çatıb

Fevralın 23-də Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərinin evsahibliyi etdiyi növbəti mötəbər beynəlxalq tədbir - Asiya Parlament Assambleyasının (APA) 14-cü plenar sessiyası öz işini davam etdirib.

Xəbər verdikimiz kimi, "Asiyada dayanıqlı inkişaf naminə regional əməkdaşlığın gücləndirilməsi" mövzusunda həsr olunmuş tədbirdə 40-dək ölkənin parlament nümayəndə heyəti, o cümlədən 10-a yaxın ölkənin spikeri, habelə bir sıra beynəlxalq parlament təşkilatlarının rəhbərləri və təmsilçiləri iştirak ediblər.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən mə-

lumata görə, plenar sessiyanın ikinci günündə APA-nın daimi komitələrinin hesabat məruzələri dinlənilib, təşkilatı

məsələlərə baxılıb. Dünən keçirilən sessiya çərçivəsində qurumun daimi komitələri öz işini davam etdirib. Belə

ki, Sosial və mədəni məsələlər, Siyasi məsələlər üzrə daimi komitələrin iclaslarında Asiyada mədəni müxtəlifliyin təşviqi, mədəni irsin qorunması, Asiyada korrupsiyaya, mədəni sənətlərin qaçqınlaşdırılmasına, narkotik vasitələrin dövriyyəsinə qarşı mübarizə, Asiyada insan inkişafının, uşaq və gənclərin inkişafının təşviqi kimi məsələlər nəzərdən keçirilib və müvafiq qərarlar qəbul olunub.

APA-nın 14-cü sessiyasının sonunda Bakı Bəyannaməsi və Assambleyanın yekun hesabatı qəbul edilib.

Bununla da APA-nın 14-cü sessiyası öz işini başa çatdırıb.

"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaş Qəbulu Mərkəzində 2024-cü ilin mart ayında vətəndaşların qəbulu CƏDVƏLİ

Qəbulu aparan şəxs	Qəbul günü
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Əliyeva Fəroh Şiməmməd qızı	1
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi siyasət və sənaye məsələləri şöbəsinin müdiri Əmirov Natiq Əzizcan oğlu	4
Azərbaycan Respublikası Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin rəisi Həsənov Altay Tofiq oğlu	5, 7, 12
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hacıyev Hikmət Fərhad oğlu	5
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mətbuat katibi Qasımov Azər Məhəmməd oğlu	5
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Ələsgərov Fuad Murtuz oğlu	6, 18
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin müdiri Nağdəliyev Zeynal Səfər oğlu	7
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsi	11
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Dövlət nəzarəti məsələləri şöbəsinin müdiri Həsənov Kərəm Əvəz oğlu	12
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Vəliyev Ədalət Məqsəd oğlu	12
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri Məcidov Tələt Tahir oğlu	13
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Gənclər siyasəti və idman məsələləri şöbəsinin müdiri Məmmədliyev Yusuf Ülfət oğlu	13
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri İsmayilov Süleyman Abbas oğlu	14
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Mövsümov Şahmar Arif oğlu	15
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin Əfv məsələləri sektoru	19
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qeyri-hökumət təşkilatları ilə iş və kommunikasiya şöbəsi	19
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) xüsusi nümayəndəsi Hüseynov Emin Zamin oğlu	27
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Kərimov Aydın Zöhrab oğlu	27
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında xüsusi nümayəndəsi Hacıyev Vahid Rəsim oğlu	28
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Laçın rayonunda xüsusi nümayəndəsi Məmmədov Məsim Əhməd oğlu	28
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qanunvericilik və hüquq siyasəti şöbəsinin müdiri Kərimov Gündüz Hacı oğlu	29
* * *	
Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının katibi Usubov Ramil İdris oğlu	29

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaş Qəbulu Mərkəzində qəbul olunurlar. Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Zaur Nudirəliyev, 79 Qəbula yazılış qəbul gününə ən gec 1 iş günü qalmış deyandırırlar. Qəbul saat 14:00-dan başlayır. Əlaqə üçün: Çağrı Mərkəzi - 1111

Bakıda Küveytin Milli Günü qeyd edilib

Fevralın 23-də Küveyt Dövlətinin Azərbaycandakı səfirliyi ölkəsinin 63-cü Milli Günü və 33-cü Qurtuluş Günü'nün ildönümü münasibətilə tədbir keçirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə əvvəlcə Azərbaycanın və Küveytin Dövlət himnləri səsləndirilib.

Sonra çıxış edən Küveyt Dövlətinin ölkəmizdəki səfiri Abdullah Mohamed Abdullah Almauidi deyib: "Küveyt Dövləti və Azərbaycan Respublikası arasında siyasi, iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə mövcud olan yüksək səviyyəli əlaqələrdən məmnunluğumu ifadə etməkdən şərəf duyuram. Biz, həmçinin bu il iki dost ölkə arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyini qeyd edirik".

Siyasi əlaqələrdən bəhs edən səfir bildirib ki, Küveyt və Azərbaycan arasında beynəlxalq arenada bir çox məsələlərdə, o cümlədən müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində namizadlıqların qarşılıq-

lı dəstəklənməsi barədə sıx əməkdaşlıq və əlaqələndirmə mövcuddur.

"Küveyt və Azərbaycan arasında parlamentlararası əlaqələrdən danışıqdan başlayaraq istərdim ki, hər iki ölkənin parlamentində dostluq qrupları fəaliyyət göstərsin və müxtəlif parlament təsisatlarında onlar arasında davamlı əlaqə mövcuddur. Bu günə qədər tərəflər arasında müxtəlif qarşılıqlı səfərlər həyata keçirilib. Həmçinin bu il Azərbaycan Milli Məclisi Sədri'nin Küveytə səfəri planlaşdırılır. Bütün bunlar iki ölkə arasında dərin əlaqələrin mövcudluğunu bir daha sübut edir", - deyərək vurğulayıb.

Səfir qeyd edib ki, Küveytdən Azərbaycana turist axını böyük sürətlə artıb. Belə ki, keçən il Azərbaycana gələn küveytli turistlərin sayı 2022-ci ilə nisbətən artaraq 30 min nəfərə yaxın olub. Bu artımda ölkələrimiz arasında müntəzəm birbaşa aviareyslərin həyata keçirilməsinin böyük rolu var. Çıxış edən xarici işlər nazirinin müavini Yalçın Rəfiyev Küveytin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini hər zaman dəstəklədiyini vurğulayıb, münasibətlərimizin qarşılıqlı inama və etibarə əsaslandığını qeyd edib. O bildirib ki, Azərbaycan Küveyt dostluğu tarixi və mədəni köklərə söykənir. İki ölkə arasında iqtisadi, siyasi, mədəni sahələrdə əlaqələr yüksək səviyyədədir. "Azərbaycan və Küveyt arasında həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əməkdaşlıq əlaqələri var. Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də münasibətlərimizi uğurla davam etdiririk", - deyərək Y. Rəfiyev əlavə edib. Tədbir ziyafətlə davam edib.

Dünyaya örnək olan Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri

Əvvəlki 1-ci sahə.

Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Bakı-Tbilisi-Qars, TANAP kimi meqalayihələr qardaş ölkələrlə yanaşı, bütün bölgənin inkişafına mühüm töhfələr verir.

Azərbaycan və Türkiyənin beynəlxalq və regional təşkilatlar, o cümlədən İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində koordinasiya fəaliyyəti, bir-birinə qarşılıqlı dəstəyi parlaq bir örnəkdir. Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin belə yüksək inkişafı regionun ümumi tərəqqisinə, sabitliyin bərqərar olmasına güclü təminat yaradır. Bu münasibətlər, həmçinin türkdillilik ölkələr və xalqlar arasında birliyin və əməkdaşlığın gücləndirilməsinə şərtləndirən ən mühüm amillərdən birinə çevrilib.

Əlbəttə, hazırda bütün dünyaya nümunə olan Azərbaycan və Türkiyə münasibətlərinin bu səviyyəyə gəlib çatmasında ortaq tarixi köklərin, iqtisadi əlaqələrin, dövlət maraqlarının, gələcəyə birgə baxışın təsiri də əhəmiyyətlidir. Eyni zamanda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğan arasında əməkdaşlıq münasibətləri bu əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə və inkişafına şərtləndirən əsas amillərdəndir.

Çünki müasir dünyamızın realiaqları göstərir ki, mədəniyyət ümumiliyi, sosial-iqtisadi əlaqələr, tarixi köklər iki ölkənin bir-biri ilə yaxın münasibətləri üçün o qədər də həlledici faktor deyil. Azərbaycan və Türkiyə liderlərinin bir-birinə olan güvən və etibar, regiona, ümumən dünyaya sülh və rifah arzusu ölkələrimiz arasındakı münasibətləri hər kəs üçün örnək səviyyəyə yetirib. Fakt ondan ibarətdir ki, bu gün bütün dünyada Azərbaycan və Türkiyə qədr bir-birinə yaxın olan başqa iki dövlət yoxdur və belə birgəliyi təsəvvür etmək də mümkün deyil. Bu doğmalıq dövlət siyasətinin ən üst məqamından tutmuş hər bir cəmiyyət üzvlüyünə münasibətində qədr geniş bir sferanı əhatə edir. Bu gün Türkiyə-Azərbaycan birliyi təkə bölgə üçün deyil, Avrasiya üçün də önəmli amilə çevrilib.

Tarixin sınağından çıxış strateji müttəfiqlik

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, dövlət suverenliyinin təmin olunması ilə başa çatan 44 günlük Vətən müharibəsi ölkələrimiz arasındakı münasibətlərdə yeni bir tarixi salnaməyə çevrilib. Qardaş Türkiyə haqq savaşımların hər anında Azərbaycan yanında idi. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğanın şəxssən özünün hərbi əməliyyatların ilk saatlarında Azərbaycanı açıq, dəqiq və birmənalı dəstəyini ifadə etməsi xalqımıza böyük ruh verdi. Əsgər və zabitlərimizin döyüş qüdrətini daha da yüksəltdi. Türkiyə kimi global proseslərə əhəmiyyətli təsir imkanlarına malik güclü bir dövlətin yanımızda olması, hərtərəfli dəstəyini bəyan etməsi işğalçı Ermənistanın havadarlarına da yerlərini göstərdi. Azərbaycanla təhdid dili ilə danışmaq istəyənlər, müharibəyə müdaxilə

etmək fikrinə düşənlər qarşılarında Türkiyəni də görürək dayanmalı oldular. Belə bir birgəlik "dəmir yumruğu"na çevrildi. Bu tarixi Qələbəmizin rəmzi kimi tarixə yazılan Zəfər paradında da Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri yanaşı durdular. Öz çıxışlarında xalqlarımızın və ölkələrimizin qardaşlığının sarsılmazlığı barədə çox əhəmiyyətli və aydın bəyanatlar səsləndirdilər. Bu, bütün dünyaya dəqiq mesajlar idi. Azərbaycan və Türkiyə prezidentlərinin Zəfər paradındakı tarixi çıxışları qələbəmizə daha da möhtəşəmlik gətirdi.

2021-ci ilin 15 iyununda isə bu möhtəşəmlik iki ölkənin daha bir tarixi addımı ilə davam etdi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğan həmin tarixdə Qələbəmizin simvollarından olan Şuşa şəhərində "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi"ni imza etdilər.

Tarixə "Şuşa Bəyannaməsi" kimi həkk olunmuş bu mühüm sənəd iki qardaş ölkə arasındakı münasibətlərin tamamilə yeni bir mərhələsidir. "Şuşa Bəyannaməsi" Azərbaycan və Türkiyənin strateji müttəfiqlik münasibətlərini rəsmi səviyyəyə təsbit etdi. Bu sənəddə öz əksini tapan strateji müttəfiqlik məsələləri iki qardaş dövlət arasında bütün sahələrdə sıx əməkdaşlıq, habelə təhlükəsizlik və müdafiə sahələrində qarşılıqlı yardım prinsiplərini əhatə edir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qardaş ölkədə verdiyi bəyanatda xüsusi vurğulayıb: "Bu gün Müttəfiqlik Bəyannaməsinin əsas götürülürək biz bütün məsələlərdə bir yerdəyik, bir nöqtəyə vururuq. Biz öz gücümüzə güc qatırıq və təbii ki, Türk dünyasının birləşməsi, ortaq köklərə sahib olan xalqların bir arada olması Türk Dövlətləri Təşkilatının hər bir üzvlüyü gücləndirəcək". O cümlədən, Türkiyə ilə Azərbaycanı və Naxçıvan Muxtar Respublikasını birləşdirən dəhlizin (Zəngozor dəhlizi) açılması və onun davamı olaraq Naxçıvan-Qars demir yolunun inşası iki ölkə arasında nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin intensivləşməsinə mühüm rol oynayacaqdır. Azərbaycan və Türkiyə arasındakı əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə, regionumuzda sabitliyin və təhlükəsizliyin qorunub saxlanılmasında "Şuşa Bəyannaməsi"nin müstəsna rolu var. Bu sənəd gələcəkdə də bölgəmizdə daimi sülh və inkişaf xidmət edəcək.

Azərbaycan da hər zaman qardaş Türkiyənin yanındadır. Qardaş ölkənin sevinci sevincimiz, kədəri kədirimizdir. Ötən ilin fevralında ölkəmizin Türkiyədə dəhşətli zəlzələnin nəticələrindən aradan qaldırılmasında göstərdiyi qardaşlıq dəstəyi, cəmiyyətimizin yüksək həmrəyliyi bunun bir nümunəsi idi.

Doğma bir ailənin üzvü - Türk dünyası

"Biz beynəlxalq təşkilatlarla bağlı bundan sonra da öz addımlarımızı atacağıq, ilk növbədə, Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində söylərimizi davam etdirəcəyik. Bu, bizim üçün prioritetdir, mən bunu açıq demək istəyirəm, yəqin ki, indi aparılan siyasət də hər kəsə bunu aydın göstərir. Bu, bizim üçün əsas beynəlxalq təşkilatdır, çünki

bu, bizim ailəmizdir. Bizim başqa ailəmiz yoxdur. Bizim ailəmiz Türk dünyasıdır" - Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev andiçmə mərasimindəki çıxışı zamanı bu məqamı xüsusi vurğuladı.

Bu gün Azərbaycan və Türkiyə ümumən türk dünyasının mərkəzinə çevrilib. Başqa türkdillilik ölkələri də bu münasibətlər ətrafında bir araya gətirir. Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv olan bütün ölkələrlə qardaşlıq münasibətlərinə malikdir və aparılan bu siyasət bu qurumu gücləndirməkdədir. Yaxın gələcək üçün bu təşkilat potensial qlobal güc kimi çox böyük perspektivlər ortaya qoyur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycanın da doğma bir ailənin üzvü kimi daxil olduğunu Türk dünyasının gələcəyini belə görür: "Bu, böyük coğrafiyadır, böyük ərazidir, böyük hərbi gücdür, böyük iqtisadiyyatdır, təbii sərvətlərdir, nəqliyyat yollarıdır, gənc əhəldir, artan əhəldir və bir soydan, kökdən olan xalqlardır. Bundan güclü birlik ola bilərmi? Əlbəttə ki, yox. Biz müştərik səylərlə elə etməliyik ki, Türk Dövlətləri Təşkilatı global arenada önəmli aktora və güc mərkəzinə çevrilsin. Buna biz ancaq birlikdə nail ola bilərik".

Azərbaycan və Türkiyənin qarşılıqlı səyləri buna xidmət edərək türk dövlətlərinin bu təşkilat çərçivəsində sıx birliyi daha da gücləndirir. Türk Dövlətləri Təşkilatının global önəmini, miqyasını və rolunu yüksəltdi. Asiya ilə Avropanı birləşdirən trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin davamı olan Orta dəhliz ideyasının reallaşmasına doğru atılan addımlar türk dünyasının beynəlxalq məkana inteqrasiyası ilə yanaşı, olduqca güclü iqtisadi potensial özündə ehtiva edir.

Bu gün iki ölkə arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq əlaqələri də inkişaf edir, Azərbaycanla Türkiyənin birgə ordu quruculuğu istiqamətində atdığı addımlar möhtəşəm nəticələr verir. Azərbaycan Prezidentinin bir neçə gün əvvəl Hərbi Hava Qüvvələrinin hərbi obyektlərində silahlanmaya yeni qəbul edilən "Akinci" hücum PUA-larının uçuşunu Türkiyənin "Baykar" şirkətinin texniki direktoru Selçuk Bayraktarın iştirakı ilə izləməsi bunun bir təzahürü oldu.

Azərbaycan və Türkiyə təhsil, texnologiyalar sahəsində də əməkdaşlıq əlaqələrini gücləndirir. Cənab İlham Əliyevin qardaş ölkəyə rəsmi səfəri zamanı "Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi ilə Türkiyə Respublikasının Ali Təhsil Şurası arasında Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin yaradılmasına dair Anlaşma Memorandumu"nun imzalanması, bu sənəd çərçivəsində Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin yaradılmasının nəzərdə tutulması böyük nailiyyətlərə yol açacaqdır.

Məlum olduğu kimi, bu il ölkəmiz BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına - COP29 tədbirinə evsahibliyi edəcək. Azərbaycan və Türkiyə COP29 çərçivəsində də fəal əməkdaşlıq edir və birgəliyimizin gücü ilə dünyamız üçün sülh, təhlükəsiz inkişaf yollarını yaradır.

İradə ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Elçin ƏMİRƏYOV: "Sülhün əldə olunması Ermənistanın siyasi iradəsindən asılıdır"

"Independent Arabia" nəşrinə Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh danışıqları və Fransanın bu prosesə təsirinə dair məqalə yayımlanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə ilk olaraq Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın bu günlərdə Fransaya rəsmi səfəri, burada dövlət başçısı Emmanuel Makron ilə görüşü və verilən bəyanatlarla diqqət ayrılıb. Qeyd edilir ki, Fransa və Ermənistan tarixi bağlar birləşdirir, çünki Fransada 600 mindən çox erməni yaşayır. Buna görə də Fransa Ermənistanın arsenalının gücləndirilməsində iştirak edir və bu gedişat Azərbaycan tərəfindən birmənalı qarşılanmır. Rəsmi Bakı Fransanın Ermənistanın hücumameyilli siyasətini dəstəkləməkdə və onu qonşuları ilə müharibəyə təhrik etməkdə ittiham edir.

Nəşr mövzu ilə bağlı Azərbaycan Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirəyovdan müsahibə alıb. Müsahibədə vaxtilə Fransada səfir vəzifəsində çalışmış Azərbaycan rəsmisinin sülh danışıqlarına dair fikirləri yer alıb. E.Əmirəyov qeyd edib ki, Azərbaycan 30 il Ermənistanın işğalı altında olmuş Qarabağ regionunu azad etdikdən sonra yekun sülh müqaviləsinin bağlanması üçün fürsətlər yaranıb. O, bu kontekstdə

hər iki ölkənin rəhbərlərinin ən son olaraq Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində görüşlərinə işarə edib.

İkiterəfli münasibətlərin inkişafı və sülh müqaviləsinin bağlanması üçün yaranan imkanlardan, eləcə də Azərbaycan və Fransa arasında soyuq olan əlaqələrdən bəhs edən E.Əmirəyov, hazırda Ermənistan tərəfindən xoş niyyətin nümayiş etdirilməli olduğunu vacib hesab edib. Çünki sülhün əldə olunması Ermənistanın siyasi iradəsindən asılıdır.

Azərbaycan rəsmisi müsahibədə, həmçinin bildirdi ki, Ermənistan Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından rəsmi olaraq imtina etməyib. Çünki Ermənistanda 1990-2000-ci illər arasında qəbul olunmuş bir çox sənədlərdə Azərbaycanı qarşı coğrafi ərazi iddiaları öz əksini tapır. Həmin qanunvericilik aktlarının hələ də qüvvədə olması sülh müqaviləsinin bağlanması istiqamətində əsas maneələrdən sayıla bilər. Eyni zamanda bu sənədlərin hələ də mövcudluğu Ermənistanın sülh bağlanmasına marağ göstərməməsi kimi dəyərləndirilir. Həmçinin bu sənədlər beynəlxalq hüququn ciddi şəklidə pozulmasıdır, çünki beynəlxalq ictimaiyyət 1992-ci ildə Azərbaycan BMT-yə üzv qəbul olunarkən Qarabağ Azərbaycanın ərazisi kimi tanıyıb. Bundan başqa, Ermənistan Azərbaycan kəndlərini hələ də işğal altında saxlayır və Azərbaycana qarşı Haaqa

Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə şikayətlə müraciət edib.

E.Əmirəyov müsahibədə Ermənistan tərəfinin Azərbaycanın Ermənistan ərazilərinə iddialı olması kimi cəfəng fikirlərinə aydınlıq gətirərək bildirdi ki, Azərbaycan sülh müqaviləsinin müsbət nəticəsi kimi bütün nəqliyyat yollarının açılmasının tərəfdarıdır. Azərbaycan və Türkiyə ilə sərhədləri bağlı saxlayan, qışda Gürcüstan ilə yolların keçilməz olduğu və yalnız İrəvan rahat gediş-gəlişə malik Ermənistan bu məsələdə dilemma qarşısındadır.

Azərbaycan rəsmisi sonda bildirdi ki, sülh müqaviləsinin bağlanması və iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin qurulması özü ilə bir çox üstünlüklər gətirə bilər və region tranzit yüklərin daşınması üçün əhəmiyyət qazanar. Belə ki, Azərbaycanın əsas hissəsini Naxçıvanla kommunikasiya vasitəsilə birləşməsi Orta dəhlizin inkişafına və Çindən Avropa ölkələrinə yüklərin daşınmasına tövənləndirir. E.Əmirəyov bu məsələnin iqtisadi və kommersiya aspektlərinin Ermənistan üçün də maraqlı olacağına əminliyini bildirdi.

Müsahibədə, həmçinin Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada görülməli işlərdən, keçmiş məcburi köçkünlərin tədricən öz torpaqlarına qayıdışından bəhs olunub, o cümlədən 2026-cı ildə 140 min insanın öz dədə-baba yurduna geri dönüşünün təmin ediləcəyi vurğulanıb.

Ermənistanın KTMT-dən imtinası siyasi və hərbi kataklizmlərlə nəticələnə bilər

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan "Fransada" telekanalına müsahibəsində kollektiv təhlükəsizlik müqaviləsinin 2022-2023-cü illərdə onun ölkəsinə münasibətdə yerinə yetirilmədiyini bildirdi və İrəvanın KTMT-də üzvlüyünü "dondurduğunu" bəyan edib. KTMT-dən isə bildirilib ki, İrəvandan təşkilata üzvlüyün dayandırılması ilə bağlı katibliyə müraciət daxil olmayıb.

Mövzu ilə bağlı qəzetimizə danışan Milli Məclisin deputatı Elman Nəsirov bildirdi ki, bu gün Ermənistan-Rusiya münasibətləri böhran həddinə çatıb: "Bu ölkələr hüquqi baxımdan strateji və hərbi müttəfiq hesab edilsələr də, reallıq tamamilə başqadır. Ermənistan Rusiyanın aparıcı qüvvə olduğu Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında formal olaraq mövcuddur, orada praktiki olaraq heç bir addım atılır. İrəvan KTMT-də nəinki fəaliyyət göstərmir, hətta bu qurumun tədbirlərindən nümayişkarənə şəkildə imtina edir. Bu isə o deməkdir

ki, Ermənistan yalnız hüquqi baxımdan KTMT-nin üzvlüdür. De-fakto isə bu təşkilat onun üzvlüyündən söhbət belə gedə bilməz".

Deputatın sözlərinə görə, Ermənistanın planlaşdırıldığı növbəti siyasi addımlar Rusiya-Ermənistan münasibətlərinin ən pik həddə korlanmasına səbəb ola bilər. Belə ki, Ermənistan qəbul etmək istədiyi yeni konstitusiyaya ərazilərində hansısa üçüncü ölkəyə məxsus hərbi bazanın olmasına ilə bağlı bənd salmaq niyyətindədir. Yeni konstitusiyada bu bənd yer alacağı təqdirdə Rusiyanın Gümrüdə

ki 102-ci hərbi bazası bu ölkədən çıxarılmalıdır. Bu məsələ konstitusiyaya dəyişikliklərlə təpəklənən Ermənistanın KTMT-dən çıxması artıq reallığa çevrilə bilər. Lakin Kremlin bunları sadəcə kənardan izləyəcəyi inandırıcı deyil, istisna edilmir ki, bunun qarşılığında İrəvan ciddi təzyiqlər göstəriləcək. Bu, ciddi iqtisadi resurslara malik olan Rusiya üçün çox asandır.

Elman Nəsirov Ermənistanın iqtisadi cəhətdən Rusiyadan asılılığına da diqqət çə

ki. Bildirib ki, bunda Ermənistanın elektrik enerjisi tələbatının 40 faizinin Metsamor atom-elektrik stansiyası hesabına həyata keçirilməsi, eyni zamanda bir çox sahələrdə Rusiya monopolist mövqeyin Rusiyaya məxsus olması nəzərə alınmalıdır. Ona görə də İrəvan konstitusiyasına belə dəyişiklik edirsə, Ermənistanla Rusiya arasında sözün həqiqi mənasında, çox ciddi itxtilaflar yaranabilir. Bu isə birbaşa siyasi və hərbi kataklizmlərin baş verməsinə yol açar.

Deputat yekunda vurğulayıb ki, KTMT-nin katibliyində İrəvandan təşkilata üzvlüyün dayandırılması ilə bağlı müraciətin daxil olmaması ilə bağlı açıqlamadan isə belə bəlli olur ki, Paşinyanın tezisi hələlik təşkilatın bir sıra tədbirlərində iştirak etməməklə əlaqədardır.

Nəşrin QAFARZADƏ,
"Azərbaycan"

Aşkarlanan kütləvi məzarlıqlar Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı törətdiyi cinayətlərin izlərini üzə çıxarır

Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərdə davamlı şəkildə aşkar olunan kütləvi məzarlıqlar Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı Ermənistan tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilmiş müharibə və insanlıq əleyhinə cinayətlərin izlərini üzə çıxarır.

Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümü ərəfəsində Xocalı şəhəri ərazisində növbəti kütləvi məzarlığın tapılması faktı Ermənistanın inkar etməyə çalışdığı qeyri-insani əməllərini bir daha açıq şəkildə sübuta yetirmiş oldu. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbinə Əliyevanın Xocalıda aşkarlanan kütləvi məzarlıqlarla bağlı bəyanatında yer alıb.

Ombudsman, həmçinin qeyd edib: "Belə ki, bu il fevralın 21-də Xocalı şəhərində bərpə-quruculuq məqsədilə qazıntı işləri aparılarkən növbəti kütləvi dəfn yeri aşkarlanmışdır. Ərazidə hələ də davam edən qazıntı zamanı ilkin olaraq müəyyən edilmiş insan qalıqlarının əsasən qadın və uşaqlara aid olması, onların əllərinin kəndlirlə bağlanması və işgəncələrə qətlə yetirilməsi faktları Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı yürütdüyü

nifrət və soyqırım siyasətini, müharibə və insanlıq əleyhinə törətməsi olduğu cinayətləri sübut edir. Dəhşətli faktlardan biri də ərazidə tapılmış qalıqlardan birinin 4-5 yaşlarında uşağa məxsus olması ehtimalı ilə bağlıdır.

Bir daha xatırlatmaq istərdim ki, Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı itkin düşmüş 4000-ə yaxın azərbaycanlının, o cümlədən Xocalı soyqırımının nəticəsində ösür və girov götürülmüş 150 nəfərin taleyi bugünədək məlum deyildir. Təəssüf ki, Ermənistan tərəfi bu illər ərzində itkin düşmüş şəxslərlə bağlı məlumatları, o cümlədən kütləvi məzarlıqların koordinatlarını ölkəmizə təqdim etməkdən yəmnmiş, yalnız azad edilmiş ərazilərdəki kütləvi məzarlıqlarda tapılmış insan qalıqlarının eyniləşdirilməsi istiqamətində Azərbaycanın müvafiq dövlət qurumlarının həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində bir neçə itkin düşmüş şəxsin taleyini aydınlıq gətirilmişdir.

Qeyd olunanları nəzərə alaraq, insan hüquqları sahəsində fəaliyyət göstərən bütün beynəlxalq təşkilatları bu cür faktlara biganə yanaşmamağa, Ermənistan tərəfindən azərbaycanlılara qarşı etnik nifrət zəminində cinayət əməllərinin törədilməsində təqsirləndirilənlərini ədalət mühakiməsinə cəlb edilməsi istiqamətində zəruri addımlar atmağa çağırırıq".

İcmə: "Paşinyandan öz ölkəsinin Fransanın oyunlarına alət etməməyi tələb edirik"

Fransada səfərdə olan Ermənistanın baş naziri N.Paşinyan növbəti dəfə anti-Azərbaycan bəyanatlar vermişdir.

Paşinyan Qərbi Azərbaycan ifadəsinin Ermənistanın ərazi bütövlüyünə qarşı olduğunu iddia edərək, Azərbaycanı Ermənistan hücum etməyə hazırlaşmaqda ittiham etməyə çalışıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Qərbi Azərbaycan İcmasının açıqlamasında bildirilib. Açıqlamada, həmçinin qeyd olunub: "İlk öncə vurğulayaq ki, Qərbi Azərbaycan ifadəsi tarixi və coğrafi həqiqətə əsaslanan bir terimdir və İcmamızın ondan istifadə etməsi beynəlxalq insan hüquqları konvensiyaları ilə tannan özünü identifikasiya hüququna əsaslanır. Dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət etdiyini dəfələrlə bəyan edən Qərbi Azərbaycan İcmasının fəaliyyətinə irad tutmağa çalışan Paşinyan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qəsd edən separatçı ünsürlərin Ermənistan ərazisində fəaliyyətinə şərait yaratmasına, öz ölkəsinin qanunvericiliyində Azərbaycan ərazilərini ilhaq barədə müddəaların saxlanması məsələsinə aydınlıq gətirməlidir.

Açıq-aşkar görünür ki, Ermənistanın baş naziri Fransanın fitvasına uyaraq, regionda gərginlik yaratmaq yolunu tutub. Fransanın Ermənistanla böyük miqdarda silah satması, o cümlədən Fransanın müdafiə naziri və bu ölkənin hərbi-sənaye şirkətlərinin rəhbərlərinin Ermənistanla hazırkı səfəri bunları söyləməyə əsas verir ki, Ermənistan məhz Fransanın təhriki ilə hərbi avantüraya getmək niyyətindədir.

Biz N.Paşinyandan öz ölkəsinin Fransanın oyunlarına alət etməməyi, kütləvi silahlanma siyasətinə son verməyi, Qərbi azərbaycanlıların qayıdışına şərait yaradaraq Azərbaycan ilə sülhə getməyi tələb edirik".

AZERBAIJAN
COP29 HOST

AZERBAIJAN COP29

BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının
Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasıİlham
Əliyevin
"yaşıl
dünya"
missiyası

COP29 sammitində dünya Azərbaycanın qlobal böhranla mübarizə modelinə şahidlik edəcək

Azərbaycanın beynəlxalq toplantılara, forumlara, konfranslara, hətta idman yarışlarına yüksək səviyyəli evsahibliyi dünya tərəfindən hər zaman təqdir edilib. Avropa Oyunlarının standartlarını müəyyənləyən, İslam Həmrəyliyi Oyunlarına, siyasi-iqtisadi beynəlxalq forumlara, konfranslara ən layiqli şəkildə evsahibliyi etməsi ilə nüfuzunu artıran Azərbaycan indi də COP29-a hazırlaşır.

Əlbəttə ki, irimiqyaslı beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi ölkəmizin üzünə böyük məsuliyyət qoyur. Ancaq bu sahədəki təcrübə yetərlidir ki, növbəti beynəlxalq konfransı da ən yüksək səviyyədə keçirə bilək.

Təşkilat Komitəsinin tərkibi bir qədər də genişləndirildi

COP29 dünyada ən mötəbər beynəlxalq tədbirlərdən biridir. Ölkəmizin təmsilçiliyi nöqteyi-nəzərdən BMT Baş Assambleyasından geri qalmır. Bu günədək ölkəmizdə bir çox tədbir keçirilsə də, COP29 bu vaxta qədər keçirilən tədbirlərlə müqayisəyə gəlmir. Çünki COP29 əvvəlində 10 minlərlə xarici nümayəndə ölkəmizə gələcək, iki həftə ərzində Bakı növbəti dəfə dünyanın diqqətini cəmləyəcək. Müəyyən ehtimallara görə, təqribən 70-80 min xarici qonaq bu müddət ərzində ölkəmizdə olacaq.

Digər tərəfdən, vaxt da o qədər çox deyil. Ona görə də Prezident İlham Əliyev dərhal bütün hazırlıq işlərinə start verməsi üçün tapşırıq verib. COP29 konfransına evsahibliyini Azərbaycan üçün 2024-cü ilin

ən mühüm hadisəsi və ölkənin "yaşıl iqtisadiyyat"a keçid strategiyasının montajı kimi qiymətləndirmək olar. Bu missiyaya uyğun olaraq Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2024-cü il Azərbaycanca "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib.

Azərbaycan Prezidentinin digər sərəncamı ilə sammitin keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsi də yaradılıb. Fevralın 22-də isə bu sərəncamla dəyişiklik edilməsi ilə bağlı yeni sərəncam imzalanıb. Sonodə əsasən, Təşkilat Komitəsinin tərkibi bir qədər də genişləndirilib.

Əlbəttə ki, COP29-la bağlı Azərbaycanın böyük gözləntilərə, həm hazırlıq prosesinin, həm tədbirin özünün yüksək səviyyədə təşkili üçün cəmiyyətin müxtəlif segmentlərinin səfərbər olunması zəruridir. Bu da Təşkilat Komitəsinin tərkibinin bir qədər də genişləndirilməsini şərtləndirir.

Sərəncama nəzər yetirdikdə aydın şəkildə görünür ki, Təşkilat Komitəsinin gəndər balansını tam təmin olunub ki, bu da Prezidentin qadınla-

rın cəmiyyətdəki roluna olan diqqət, etimad və hörmətinin göstəricisidir. Ümumiyyətlə isə bu sahədə dünyada vətəndaş cəmiyyəti çox aktivdir, ona görə Təşkilat Komitəsinə vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri də daxil edilib. Bu işə onlar da öz töhfələrini verəcəklər.

COP29-da müzakirə olunacaq müasir çağırışlar, innovasiya məsələlərinin geniş müzakirə olunaçağı nəzərə alınaraq, Təşkilat Komitəsinə iqtisadiyyat, innovasiya sahəsində çalışan şəxslər də təmsil olunur.

Göründüyü kimi, ümumən əsas ideya Təşkilat Komitəsinin maksimum inklüzivliyinin təmin edilməsidir.

Qlobal problemin müzakirə edildiyi mühüm platforma

BMT İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyası insanın iqlim sistemində təhlükəli müdaxiləsinin qarşısını almaq məqsədilə 1992-ci ilin iyununda Rio-de-Janeyro şəhərində keçirilmiş Yer Sammitində imzalanmış COP (Conference of Parties) abreviaturunun ingilis dilində deməkdir. Tərəflər Konfransı İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının icrasına nəzarət edən ali qərarverici orqandır. Burada tərəflər Konvensiyaya üzv olan 198 ölkədir.

Əgər tərəflər fərqli qərarı almazsa, COP hər il keçirilir.

COP-un ilk tədbiri 1995-ci ilin martında Berlində baş tutub, katibliyi Bonn şəhərində yerləşir. COP-a sədrlik rotasiya əsasında BMT-nin 5 regionunun - Afrika, Asiya, Latın Amerikası, Karib Hövzəsi və Avropa (Mərkəzi, Şərqi, Qərbi və digər) ölkələrinə keçir. Həmçinin bu regionlardakı qrup ölkələri arasında da sədrliklə birgə bəyanatda elan olunub ki, COP29-a evsahibliyi üçün Azərbaycan yanaşı, Ermənistan və Bolqarıstan da namizədlərini irəli sürmüşdür. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası və Ermənistan baş nazirinin Aparatı arasında aparılmış birbaşa danışıqlar nəticəsində öten il dekabrın 7-də verilmiş birgə bəyanatda elan olunub ki, Ermənistan Azərbaycan xeyrinə öz namizədliyini geri götürüb. Bundan sonra Bolqarıstan da öz namizədliyi ilə bağlı eyni addımı atıb.

Azərbaycanın yeni gündəliyi "yaşıl enerji" dir

Qlobal miqyasda cərəyan edən proseslər ətrafında fikir mübadiləsinin aparıldığı, hazırkı mərhələdə böhranların aradan qaldırılması yollarının müzakirə edildiyi mötəbər platforma hesab edilən COP29 Azərbaycanca həm də böyük dividendlər gətirəcək.

Qlobal miqyasda cərəyan edən proseslər ətrafında fikir mübadiləsinin aparıldığı, hazırkı mərhələdə böhranların aradan qaldırılması yollarının müzakirə edildiyi mötəbər platforma hesab edilən COP29 Azərbaycanca həm də böyük dividendlər gətirəcək.

Rəsad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Bu səbəbdən də hazırlıq işləri ilə bağlı ciddi göstəriş və tapşırıqlarını verən Prezident İlham Əliyev bəyan edib ki, Azərbaycan bu beynəlxalq konfransı da yüksək səviyyədə keçirəcək. Bu, ölkəmizin, xalqımızın növbəti böyük uğuru olacaq. Eyni zamanda Azərbaycan neft-qaz ölkəsi kimi bu sahədə də özünü göstərəcək və dünyada hər kəs bir daha görsək ki, ölkəmizin gündəliyi "yaşıl enerji" ilə bağlıdır. "Yaşıl enerji" növlərinin yaradılması və dünya bazarlarına nöqlü hazırda İlham Əliyevin enerji siyasətinin prioritetidir. Bakının qucağı açacağı COP29-da dünya buna bir daha şahidlik edəcək.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan "yaşıl enerji" iqtisadiyyatına verdiyi önəm əməli fəaliyyətlərlə də sübut edir. Buna misal olaraq, Azərbaycan 1990-cı illə müqayisədə 2030-cu ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 35 faiz, 2050-ci ilə qədər isə 40 faiz azaldılmasını hədəfləyib.

Azərbaycan bərpaulunan enerji mənbələri üzrə yüksək potensiala malik ölkələrdəndir. Ölkəmizin bərpaulunan enerji mənbələrinin texniki potensialı quruda 135, dənizdə 157 qıqavatdır. Bərpaulunan enerji mənbələrinin iqtisadi potensialı 27 qıqavat, o cümlədən külək enerjisi üzrə 3 min meqavat, günəş enerjisi üzrə 23 min meqavat, bioenerji potensialı 380 meqavatdır. Dağ çaylarının potensialı 520 meqavat həcmində qiymətləndirilib.

Prezident İlham Əliyevin 2021-ci ilin 2 fevral tarixli sərəncamı ilə təsdiqlənmiş "Azərbaycan 2030: Sosial-iqtisadi inkişafın Milli Prioritetləri" əsasında ölkədə bərpaulunan enerji istehsalı siyasətinin strateji təməli qoyulub. Sənədə qeyd olunmuş 5 Milli Prioritetdən biri "təmiz ətraf mühit" və "yaşıl artım"la bağlıdır. Bu isə "yaşıl iqtisadiyyat"a keçidə bağlı qarşıya yeni hədəflər qoyur. Bununla yanaşı, İlham Əliyev Qarabağ və Şərqi Zəngəzuru "yaşıl enerji" zonası elan edib və 2022-2026-cı illər üzrə tədbirlər planı təsdiqlənib. Bu ərazilərin 2050-ci ilədək "Netto sıfır emissiya" zonasına çevrilməsi nəzərdə tutulur.

Bir sözlə, COP iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə çox vacib və dünyanın ən əhəmiyyətli tədbirlərindən biri olduğu üçün Azərbaycanın bu tədbirə Şərqi Avropa Qrupu ölkələri arasında yekdil qərarla e sahib seçilməsi ölkəmizə yüksək etimadın göstəricisidir. Bu tədbir Azərbaycanın neft-qaz ölkəsi olmaqla yanaşı, "yaşıl iqtisadiyyat"ı nə dəyərdə prioritet sahə kimi gördüyünü dünyaya sübut edəcək. Bu sammit Azərbaycanın nüfuzunun daha da yüksəlməsinə mühüm töhfə, ölkə realitiyalarının dünya ictimaiyyətinə birbaşa çatdırılmasına isə müsbət impuls verəcək.

Rəsad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Muxtar Babayev ABŞ Dövlət Departamentinin iqlim elçisi ilə COP29-la bağlı əməkdaşlıq imkanlarını müzakirə edib

ABŞ Dövlət Departamentinin iqlim elçisinin müavini Syu Biniaz ilə ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev arasında görüş keçirilib.

AZƏRTAC nazirliyin Mətbuat xidmətinə istinadla xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanın bu il evsahibliyi edəcəyi BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) hazırlıq tədbirləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, mümkün əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunub.

İqlim dəyişmələri ilə mübarizə güclənəcək

Bakıda keçiriləcək COP29 sammitində yeni qlobal təşəbbüslər meydana çıxacaq

"Dünyanın ən böyük beynəlxalq tədbiri hesab edilən COP29-un 2024-cü ildə Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı qəbul olunmuş qərar olducaq mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu, bir çox nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərə ən yüksək səviyyədə evsahibliyi etmiş ölkəmizə olan beynəlxalq etimadın növbəti göstəricisidir".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov deyib. Deputat qeyd edib ki, 180-dən çox dövlətin nümayəndəsinin iştirak edəcəyi bu tədbirə ətraf mühitin mühafizəsi, ekologiya, "yaşıl enerji" sahələrində ixtisaslaşan qurumların təmsilçilərinin geniş müzakirəsi bu sahələrə sərmayə axımını stimullaşdıracaq, "yaşıl iqtisadiyyat"ı quruculuğu yolda təşəbbüsləri bir araya gətirəcək. COP29 sammiti Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş ölkə kimi dünyada açıq təşəbbüslərinin açıq məkanına çevrilməsini şərtləndirməklə, gələcək yeni enerji proqramlarında bölgünün aparıcı sərmayə mənbəsinə çevrilməsinə də təminat edəcək. Bu Zirvə konfransı dünya ictimaiyyətinin diqqətini iki həftə ərzində ölkəmizə və ölkəmizə vasitəsilə Cənubi Qafqaza yönəltməsinə imkan yaradacaq. Neçə illərdən ki, Avropanın enerji təhlükəsizliyində əhəmiyyətli rol oynayan Azərbaycan COP29-un nüfuzlu platforması çərçivəsində beynəlxalq birliyə, tərəfdaşlığa olan qardaş və dost ölkələrlə yanaşı, bədxəbəllərimizə də göstərəcək ki, alternativ enerji ilə bağlı layihələr və "yaşıl enerji"nin dünya bazarına nöqlü Azərbaycanın enerji siyasətində prioritet sahələrdən biridir. Bu siyasət nəticə etibarilə Avropadakı tərəfdaşlarımızın maraqlarına xidmət edir.

A. Hüseynov vurğulayıb ki, bu mötəbər tədbirin "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili"ndə keçirilməsi nəticəsində Azərbaycan özünü ən müsbət tərəflərini dünyaya çatdıracaq. "Ölkəmiz, həmçinin bu istiqamətlər üzrə bir neçə on illiyə hesablanmış yeni siyasətin formalaşdırılması üçün çox olverişli imkanlar qazanacaq. Bu baxımdan düşünürəm ki, konfrans çox əhəmiyyətli tədbirdir. "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili"ndə isə Azərbaycanın bütün dövlət, özəl qurumları birbaşa və ya dolayı yolla adıçökilən proseslərdə fəal iştirak etməklə dövlətin bununla bağlı mövcud siyasətinə də dəstək verəcək".

Deputat bildirib ki, COP29-a beynəlxalq həyəcanlı iqtisadi tədqiqat və investisiya mərkəzlərinin, maliyyə institutlarının da böyük marağı var. Onların sırasında Dünya Bankının (DB) da buna xüsusi dəstəyi mövcuddur. Dünya Bankı "yaşıl iqtisadiyyat"a böyük önəm verir, sərmayələr cəlb edir. Xüsusi ətraf mühitin mühafizəsi, ekologiya, "yaşıl enerji" sahələrində ixtisaslaşan qurumlarla sıx əməkdaşlıq edir, iqlim dəyişmələrinə həsr edilmiş konfranslara dəstək verir. Azərbaycan da hədəfləri bu istiqamətə yönəlib, "yaşıl iqtisadiyyat"ı quruculuğu istiqamətində davamlı proqramlara start verib. Ölkəmizdə 2024-cü il "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan olunub. Ona görə də DB-nin COP29 ili çərçivəsində ölkəmizlə üst-üstə düşən hədəf prioritetlərinə dəstək verəcəyi istisna deyil, bank artıq bu barədə öz niyyətini bəyan edib.

Deputatın fikrincə, Azərbaycanın öz üzünə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirəcəyi və COP29-u ən yüksək səviyyədə keçirəcəyi heç kəmə şübhə doğurmur. "Hazırlıq işlərinin layiqincə həyata keçirilməsi üçün komanda formalaşdırılıb, bütün qurumlar səfərbər olunub. Cənab Prezidentin tapşırığına əsasən, Təşkilat Komitəsi yaradılıb və komitənin ilk iclası keçirilib. İclasda COP29-un ən yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün bütün lazımı tədbirlərin görülməyi bildirilib. Ölkəmizin konfransa hazırlıq prosesində dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar, vətəndaş cəmiyyətləri, yerli və beynəlxalq media, digər tərəf-müqabiləri ilə konstruktiv əməkdaşlığa və dialoqa hazırlığı yüksək hertərəfli işlər görülməkdədir", - deyərək əlavə edib.

A. Hüseynov qeyd edib ki, Azərbaycanın evsahibliyi edəcəyi COP29 iqlim dəyişmələri ilə bağlı yeni yanaşmaların yaranmasına və müxtəlif maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlığa imkan verəcək, iqlim dəyişmələri ilə mübarizədə yeni qlobal təşəbbüslər meydana çıxacaq. Bir sözlə, Azərbaycan indiyə qədər ən mötəbər qlobal tədbirləri yüksək səviyyədə və ən layiqli tərzdə təşkil etdiyi kimi, bu Zirvə görüşünə də özünəməxsus peşəkərləqlə evsahibliyi etməklə dünyaya öz təşəbbüskərləyi və təşkilatçılıq ənənəsinin nümunəvi modelini təqdim edəcək.

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Bakıda COP29-un keçirilməsi ölkədə innovasiyaların inkişaf strategiyasının nəticəsidir

Bu gün dünya ictimaiyyətini müharibə və münəqişələrə yanaşı, iqlim dəyişikliyi də narahat edir və bunun qarşısının alınması istiqamətində elm adamları ilə yanaşı, dövlətlər də əsaslı fəaliyyətə başlayıblar.

Bu problem bütün dünyanı əhatə etdiyi üçün BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasına 190-dən çox dövlət qoşulub. Bu dövlətlər müxtəlif konfrans və seminarlar keçirərək "yaşıl enerji"yə keçidin (transformasiya) reallaşmasını və atmosferə karbon qazının atılmasının azaldılmasına çalışırlar. Bu tədbirlər arasında konvensiya tərəfdarlarının konfransı (Conference of the Parties (COP)) xüsusilə əhəmiyyətlidir. Sayına görə 29-cu konfrans (COP29) cari ilin noyabr ayında Bakıda keçiriləcək və bu tədbir ölkəmiz üçün mühüm xarakter daşıyır.

Azərbaycanın belə bir möhtəşəm tədbirin keçirilməsi üçün seçilməsi təsadüfi deyil. İqlim dəyişmələrinin qarşısının alınması ilk növbədə istixana effekti törədən qazların atmosferə buraxılmasını ya si-

fir səviyyəsinə endirilməsini, ya da əhəmiyyətli dərəcədə azaldılmasını tələb edir. Bu isə öz növbəsində enerji transformasiyanın əsas istiqaməti olan bərpaulunan enerji mənbələrindən (kömür, neft, qaz, torf, müxtəlif növ bitumlar və s.), bərpaulunan enerjiyə (günəş, külək, su axarları və s.) keçməkdir. Dünya İqtisadi Forumu bu prosesləri son onillikdə, yəni 2014-2023-cü ildə necə gətirdiyini təhlil edib. Təhlilə əsasən, dünya ölkələrinin Enerji Keçidi İndeksi hesablanıb. Bu siyahıya İsveç 75,5 indeksi ilə başlıqdır. Minimal Enerji Transformasiya İndeksi (40) Yəmənə qeyd edilib. Azərbaycanın indeksi 62-yə bərabərdir və bu göstərici ilə ölkəmiz dünyada 32-ci yerdədir.

Energetika Nazirliyinin məlumatına əsasən, Azərby-

cannın bərpaulunan enerji potensialı quruda külək və günəş enerjisinin həcmi 27 qıqavatdan çoxdur. Xəzər dənizində isə külək enerjisi 157 qıqavat təşkil edir. Azərbaycan 2027-ci ilə qədər 3 qıqavat külək və 1 qıqavat günəş enerjisi istehsal etməyi planlaşdırır.

Prezident İlham Əliyev hələ 2004-cü il oktyabrın 21-də "Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpaulunan enerji mənbələrindən istifadə olunması üzrə Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncamın icrası ilə əlaqədar Qarabağda, Bakıda, Naçıqanda böyük həcmli işlər həyata keçirilib. 2023-

cü ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkədə elektrik enerjisi istehsalı 20 milyard 279,7 milyon kVt-saat təşkil edib ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,1 faiz çoxdur. Azad Olunmuş Qarabağda və Şərqi Zəngəzürdə 2021-2023-cü illər ərzində 170 meqavat gücündə hidroelektrik stansiyalar istifadəyə verilib. 2024-cü ilin sonuna qədər bu rəqəm 270 meqavata çatacaq. Bir neçə ildən sonra isə azad edilmiş ərazilərdə hidroelektrik stansiyaların ümumi gücü 500 meqavat təşkil edəcək.

Beynəlxalq standartlara əsasən, transformasiyanın vacib şərti enerji səmərəliliyidir.

Səmərəlilik hər vahid enerjinin istifadəsi nəticəsində hansı dəyərdə ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal olunduğuna əsaslanır. Bu zaman enerji vahidi kimi bir kiloqram neft-dən enerjiyə çevrilməsi nəticəsində istifadəyə verilib. 2024-cü ilin sonuna qədər bu rəqəm 270 meqavata çatacaq. Bir neçə ildən sonra isə azad edilmiş ərazilərdə hidroelektrik stansiyaların ümumi gücü 500 meqavat təşkil edəcək.

Beynəlxalq standartlara əsasən, transformasiyanın vacib şərti enerji səmərəliliyidir.

eləmiş ölkələrlə müqayisə edilə bilər.

Enerji keçidi (transformasiya) indeksinin hesablanmasında istifadə edilən digər göstərici atmosferə karbon qazının (CO2) emissiyasıdır. Enerji səmərəliliyi ölkədə artırdığından 2000-ci illə müqayisədə karbon qazının emissiyası 5 dəfəyə qədər azalıb.

Qeyd olunanlardan bəlli olur ki, enerji keçidinə xidmət edən bütün istiqamətlərdə Azərbaycan sürətlə irəliləyir. Bu öz öksini ölkədə energetika infrastrukturunun tam yenilənməsi, enerji təminatının yüksək səviyyədə və təhlükəsiz şərətdə təmin edilməsi, sahəyə məqsədli investisiya və digər fəaliyyətlərdə öz öksini tapıb. Azərbaycanın enerji transformasiya sahəsində lider olması bu fəaliyyətlərin kompleks şəkildə həyata keçirilməsinin nəticəsidir. Bu səbəbdən COP29 sessiyasının Bakıda keçirilməsi təsadüfi xarakter daşmır və ölkədə innovasiyaların inkişaf strategiyasının nəticəsidir.

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Azərbaycan XİN Paşinyanın "France 24" telekanalında səsləndirdiyi iddialara cavab verib

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Fransanın "France 24" telekanalında verdiyi müsahibədə ölkəmizə qarşı yenidən səsləndirdiyi əsassız iddialar bölgədə qəsdən gərginlik yaradaraq, sülh prosesinə növbəti zərbə vurmaq məqsədi daşıyır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Ermənistanın baş nazirinin səsləndirdiyi iddialara dair Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) şərhində qeyd edilib.

Bildirilib ki, Almaniya Kanslerinin təşəbbüsü ilə liderlər arasında keçirilmiş sonuncu görüşdən sonra Ermənistan tərəfindən bu kimi açıqlamalar verilməsi və bunun üçün məkanın möhür Fransaya seçilməsi, Almaniyanın söylərinə Ermənistan tərəfindən hörmətsizlik olmaqla, Fransa tərəfindən sülh prosesinə davam edən monfi təsirlərin göstəricisi kimi qiymətləndirilib.

"Güya Azərbaycanın Ermənistanla qarşı hücumu hazırlaşması, Azərbaycanın beynəlxalq hüququn prinsiplərinə əməl etmədiyini kimi iddialar mövcud faktların açıq-aşkar təhrif olunması və beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaq məqsədi daşıyır.

Son zamanlar kütləvi hərbləşmə siyasəti aparən, bölgədə 5 aya yaxın davam edən sabitliyi pozan Ermənistan tərəfinin bu addımları ört-basdır etmək məqsədilə, "Qərbi Azərbaycan İcması" üzvü çarşınları, eləcə də möhür Ermənistanın əsaslı bəyanatlarına verdiyi cavabları bəhanə kimi götürərək ölkəmizin müharibəyə hazırlaşdığını iddia etməsi tamamilə əsassızdır.

Suverenlik və ərazi bütövlüyünün tanınmasına, Azərbaycan-Ermənistan arasında sərhədlərin delimitasiyası məsələsində 1991-ci il Alma-Ata Bəyannaməsinə, bölgədə nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin qurulması üçün ölkələrin suverenliyi, yurisdiksiyası və bərabərliyi prinsiplərinə hörmətə yanaşılmasının əhəmiyyətinə vurğu edən baş nazir Ermənistanın bu prinsipləri 30 ildən artıq müddətdə pozmasını unudub. Ermənistanın fərqli olaraq, 44 günlük müharibədən dərhal sonra möhür Azərbaycan-Ermənistan 5 baza prinsipi əsasında sülh təklif edib. Ermənistan isə ölkəmizə qarşı davam etdirdiyi iddialarla bu prinsipləri pozmaqda davam edir.

Hər kəsə yaxşı məlumdur ki, Ermənistanın konstitusiyasında, qüvvədə olan qanunvericilik aktlarında, rəsmi məktublarında və bəyanatlarında, beynəlxalq təşkilatlar və məhkəmələrdə yaydığı sənədlərdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı iddiaların davam etməsi Ermənistan rəhbərliyinin Azərbaycan-Ermənistan sülh gündəliyinin irəli aparılmasına maraqlı olmadığını təsdiq edir.

Müxtəlif beynəlxalq platformalardan istifadə etməklə ölkəmizə qarşı aqressiv böhtan xarakterli ritorikani davam etdirən Ermənistan tərəfini sülh perspektivlərinə xələf gətirən açıqlamalardan əl çəkməyə və Cənubi Qafqaz regionunun sülh və əməkdaşlıq məkanına çevrilməsi üçün yaranmış imkanlardan istifadə etməyə çağırırıq", - deyərək XİN-in şərhində vurğulanıb.

Fransa açıq-aşkar separatizmə dəstək verir

Ermənistan isə yenə təhlükəli geosiyasi ambisiyaların alətinə çevrilib

Fransa Cənubi Qafqazda münafişə ocağının qalmasıdır maraqlı tərəfi Ermənistanla dostluğu davam etdirir. Bunu Fransanın prezidenti Emmanuel Makronun Ermənistanın baş naziri Paşinyanla mətbuata birgə çıxışları zamanı da təsdiqlədi. Xüsusən Ermənistanın silahlandırılması, müdafiə nazirinin İrəvana səfəri və iki ölkə arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlıq sazişlərinin bağlanması da Parisin niyyətini açıq-aydın göstərir.

Milli Məclisin deputatı Jale Əliyeva qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, Münxen Təhlükəsizlik Konfransı zamanı Azərbaycan və Ermənistan arasındakı danışıqlarda Fransa iştirak etməyə çox cəhd göstərsə də, buna nail ola bilmədi və danışıqlar prosesindən kənar qaldı.

Deputat qeyd edib ki, Fransa bu günə qədər düşülməmiş, beynəlxalq hüquqazidd addımlarını atmağa davam edir: "Təəsüflər olsun ki, Fransa dövlətinin başçısı Makron davamlı olaraq həm özü, həm də ölkəsinin gülcünc vəziyyətə salan sərəmsəz açıqlamalar verir. Azərbaycanla qarşı son çıxışı da heç bir əsası olmayan iddialardan ibarət idi. Bu iddialar Azərbaycan ərazisində - Qarabağda ermənilərin yerləşdirilməsi, silahlanma ilə bağlıdır və təbii ki, bütün bunlar birbaşa separatizmə xidmət edir. Məqsəd ermənilərin yenidən Azərbaycan ərazisində öz mənfur niyyətlərinə çatmaq istəyidir. Ermənistan yenə çox təhlükəli geosiyasi ambisiyaların alətinə çevrilib və bu kimi addımlar təkcə Azərbaycan üçün deyil, ümumilikdə Cənubi Qafqaz xalqları üçün təhlükə mənbəyidir. Əlbəttə ki, təhlükəli tendensiyanın qarşısı mütləq alınmalıdır".

J.Əliyeva vurğulayıb ki, Azərbaycanın geosiyasi və geoqrafı mövqeyinin güclənməsi ölkəmizi bölgədə və dünyada söz sahibinə çevirir. Prezident İlham Əliyev fevralın 7-də keçirilmiş prezident seçkilərində öldə etdiyi böyük qələbədən sonra Azərbaycan parlamentində andiçmə mərasimində çıxışında qeyd etdiyi kimi, sarsılmaz daşları yerindən tərpətdik və sarsılmaz daşları yerindən tərpətdiyimiz üçün biza qarşı hücumlar, təzyiqlər artacaq. Bəli, biz bunu gözləyirik və cənab Prezidentin də söylədiyi kimi, bu gün Azərbaycan bütün təhdidlərə, təzyiqlərə cavab vermək gücündədir.

Azərbaycanın Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində qətiyyətli addımlar atıldığı deyən deputat qeyd edib ki, bu vəziyyət qarşı tərəfi, bir çox Qərb dövlətlərinin əlində alətə çevrilmiş Ermənistanı və onun havadarlarını narahat edir. "Qərbin məkri, əslində, Azərbaycanın iradəsi və apardığı düzgün siyasət nəticəsində yenə fiaskokaya uğrayacaq. Fransanın Ermənistanla növbəti dəfə yardımları, silah vermək təşəbbüsləri, əlbəttə ki, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən və təşkilatlar tərəfindən qınanmalı olan çox vacib bir amildir. Düşünürəm ki, özüni demokratiya beşiyi adlandıran, demokratik dəyərlərə sadıqlığını, ön azından, nümayiş etdirmək istəyən təşkilatlar və ölkələr bu vəziyyətlə barışmamalı və öz mövqeyini bildirməlidirlər".

J.Əliyeva sonda vurğulayıb ki, bu gün Fransanın Ermənistanı silahlandırması bölgədə yeni münafişə ocağının alovlanmasına səbəb ola bilər ki, bu da yolverilməzdir.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan erməni separatizminin baş qaldırmasına imkan verməyəcək

Makronun təhriki ilə müharibə avantürasına qapılan Paşinyan Ermənistanı məhvə aparır

"Ermənistanı silahlandırmaqla, hansı ki Fransa qürur duyur və bunu ictimai şəkildə bildirir, Ermənistan yeni bir müharibəyə başlamaq qərarı versə, bu, ona kömək etməyəcək. Nəticə eyni olacaq. Heç kəs onlara kömək etməyəcək. Üç il bundan əvvəl Fransa onlara kömək etdi? Xeyr. İki ay bundan əvvəl onlara kömək etdi? Xeyr. Onlar burada nə edə bilərlər? Heç nə..."

Prezident İlham Əliyevin dünyaya bəyan etdiyi kimi, başda Fransa olmaqla, arxaladığı qərəzli Qərb dairələri müharibə avantürasına qapılan Ermənistanı məğlubiyətlər sindromundan, məhv olma təhlükəsindən xilas edə bilməyəcək.

İrəvanın Makronun timsalında Qərb ağalarının əmrini, qızışdırması ilə revanşa qapılaraq ağılsız addımlar atması, Fransanın verdiyi köhnə-külüş hərbi texnikalara güvənərək "Dəmir yumruq" vasitəsilə cəhənnəmə göndərilən erməni separatizmini xortlatmaq kimi murdar niyyətlə düşməsi isə öz başına çatlayacaq.

Sərsəm ideologiyaların qalığı

2020-ci il noyabrın 10-da imzalanan üçtərəfli Bəyannamədə Ermənistanın üzərində götürüldüyü öhdəliklərdən biri silah qüvvələrini Azərbaycan ərazisindən çıxarması ilə bağlı idi. Lakin Vətən müharibəsindən sonra Ermənistan Fransanın başçılığı etdiyi bəzi xarici havadarlarının dəstəyi ilə bu öhdəliyini yerinə yetirməkdən yayınmışdır. Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıdığı "yadımdan çıxaraq", ölkəmizə qarşı siyasi, hərbi təxribatlarını intensivləşdirdi. Qərəzli Qərb təsisatlarına güvənən Paşinyan həttə ötən ilin sentyabrında Qarabağda qondarma "prezident seçkiləri"ni dəstək göstərmək kimi axmaq cürət də nümayiş etdirmişdi.

Ancaq 2023-cü il sentyabrın 19-20-də Azərbaycan Qarabağda apardığı antiterror tədbirləri nəticəsində bütün ərazilərdə suverenliyi tam bərpa etdi. Cəmi 23 saata illərdi sürdürlən sərəmsəz "böyük Ermənistan" planları alt-üst edildi, qanun-sərəmsəz rejimin "bayraq" adlandırıldığı əski parçası isə xuntaçıların qoltuğuna verildi...

Ancaq görünən odur ki, Paşinyan bu sadalananlardan heç də nəticə çıxarmayıb və yenidən separatizmə açıq dəstək verməklə məşğuldur.

Belə ki, Azərbaycanın 2023-cü ilin sentyabrında apardığı 23 saatlıq antiterror tədbirləri nəticəsində Qarabağdakı separatçı rejimin ləğvi elan olunsada, hazırda Ermənistanla separatçıların təşkilatlanması və fəallaşması davam edir. Məsələn, İrəvanda üzərində "Arsax bayrağı" dalğalanan "Arsax nümayəndəliyi"nin saxlanması, Vardan Oskanyanın rəhbərliyi ilə "Arsax xalqının vətəni qaydışı"ni koordinasiya edəcək komissiyanın yaradılması, 20 fevral Qarabağda separatçı hərəkatın başlamasının ildönümü günü "Arsax" "rəhbərləri"nin yenidən üzə çıxması, Ermənistanın mətbuatında yayılan məlumatlara əsasən, keçmiş separatçı rejimin "nümayəndələri"nin gizli olaraq Ermənistan parlamentinin fraksiyaları və siyasi-sərtçilərlə cəmsaylı görüşlər keçməsi və sair faktlar da buna bariz nümunədir.

Eyni zamanda Ermənistanın konstitusiyasında, qanunvericilik aktlarında ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı davam edən iddialar da unudulmamalıdır.

Paşinyanın məkrli oyunları

Bütün bunlar Ermənistanın hələ də Azərbaycanla qarşı ərazi iddiası güdüyüübü, beynəlxalq hüququ ayaqları altına atdığı açıq göstərir. Həmçinin Paşinyanın riyakarlığını, sözü ilə əməlinin qətiyyətli üst-üstə düşmədiyini ortaya qoyur.

Bir tərəfdən Ermənistan baş naziri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıması haqda bəyanatlar verir, digər tərəfdən də separatizmi dəstəkləyir ki, bu da İrəvanın sadalananlardan heç də nəticə çıxarmayıb və yenidən separatizmə açıq dəstək verməklə məşğuldur.

Paşinyanın məkrli oyunları

Bütün bunlar Ermənistanın hələ də Azərbaycanla qarşı ərazi iddiası güdüyüübü, beynəlxalq hüququ ayaqları altına atdığı açıq göstərir. Həmçinin Paşinyanın riyakarlığını, sözü ilə əməlinin qətiyyətli üst-üstə düşmədiyini ortaya qoyur.

Bir tərəfdən Ermənistan baş naziri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıması haqda bəyanatlar verir, digər tərəfdən də separatizmi dəstəkləyir ki, bu da İrəvanın sadalananlardan heç də nəticə çıxarmayıb və yenidən separatizmə açıq dəstək verməklə məşğuldur.

Paşinyanın məkrli oyunları

Bütün bunlar Ermənistanın hələ də Azərbaycanla qarşı ərazi iddiası güdüyüübü, beynəlxalq hüququ ayaqları altına atdığı açıq göstərir. Həmçinin Paşinyanın riyakarlığını, sözü ilə əməlinin qətiyyətli üst-üstə düşmədiyini ortaya qoyur.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Fransanın iddiaları tamamilə əsassızdır

Fransa prezidenti Emmanuel Makronun Ermənistanın baş naziri ilə birgə mətbuat konfransında ölkəmizə əleyhinə olan və Ermənistanı birtərəfli müdafiə edən iddiaları tamamilə əsassızdır. Şərti sərəmsəz 5 aya yaxın davam edən sabitliyi pozan Ermənistanın tənqid edilməsi əvəzinə, Fransanın möhür Azərbaycanı qeyri-proporsional cavab tədbiri görməkdə təqsirləndirməsi açıq-aşkar qərəzli yanaşmadır.

Mövzu ilə bağlı "Azərbaycan" qəzetinə danışan Milli Məclisin deputatı Mələhət İbrahimqızı deyib ki, Makron türk düşmənidir. O, artıq siyasi səhnədə karyerasını məhv etmiş dövlət başçısıdır. Fransa prezidenti ermənipərəst mövqeyi, qərəzli yanaşması və kolonialist mahiyyəti ilə siyasi cəhətdən tamamilə rəzil vəziyyətə düşüb. Təsədüfi deyil ki, Fransanın müstəmləkəçilik keçmişini, qanunazidd əməllərini möhür Makronun hakimiyyəti dövründə işfə olunur. Bir daha sübuta yetirilir ki, Fransanın tarixi utancverici səhifələrlə doludur. Öz dövlətinin tarixi keçmişini ört-basdır etmək üçün Azərbaycana və Türkiyəyə, ümumilikdə islam dünyasına qarşı qərəzli mövqə tutan Makron atdığı addımlarla heç bir nəticə əldə edə bilməz. Əksinə, Fransanın belə məkrli planları özünlə daha böyük miqyasda ifşasına səbəb olub.

Deputat bildirib ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında münafişəni başa çatdırdı, hətta 5 aya yaxın heç bir atışmanın olmadığı bir vaxtda belə, Fransa dinc dayanmadı: "Davamlı olaraq revanşistləri həvəsləndirir, onlara silah-sursat vəd edir. Makron hər vaxtla Cənubi Qafqaza fitnə gətirmək niyyətindədir, xüsusilə də Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərini normallaşdırmaq niyyətindədir, regionda yeni konflikt ocağı yaratmaq istəyindən əl çəkmir. Görünür, Makron Azərbaycanla bağlı mövqeyini dəyişməyəcək. Lakin unutmamalı ki, istənilən təxribat qarşılıqlıdır biz Fransanın və Ermənistanın cavabını ən ağır şəkildə verəcəyik".

Mələhət İbrahimqızı söyləyib ki, Münxen görüşlərindən sonra Fransa və Ermənistan liderlərinin görüşü gözlənilən idi: "Münxendə baş tutan görüşlər ciddi əhəmiyyətə malik olduğuna görə Paşinyanın Makrona hesab verməsi ləbədi idi. Ona görə də "iki bacı" görüşüb son baş verən hadisələrin müzakirə edib, yenə də özlərinə xas riyakarlıqla Azərbaycanı əleyhinə itihafına səsləndiriblər. Otuz ilə yaxın hüquqları pozulmuş, dədə-baba yurdlarından didərgin düşmüş, kütləvi qırğınlara məruz qalmış azərbaycanlıların hüquqları barədə indiyə qədər heç bir şərh verməyən Fransa yenə ermənilərin müdafiəsinə qalxıb. E.Makronun könlüllü şəkildə Azərbaycan ərazilərini türk etmiş ermənilərin hüquq və təhlükəsizliyindən danışması tamamilə yersizdir".

Deputat yekunda qeyd edib ki, Ermənistanı ən çox silahlandırmağa və revanşistləri həvəsləndirməyə çalışan dövlət olaraq Fransanın bu gün guya vasitəçilik etmək üçün doridən-qabıqdan çıxması absurdur: "Azərbaycan kimi qətiyyətli və prinsipial dövlətə qarşı Fransanın məkrli planları, regionda yeni gərginlik yaratmaq, sülh və sabitliyi maneə olmaq cəhdləri heç bir nəticə verməyəcək".

Deputat yekunda qeyd edib ki, Ermənistanı ən çox silahlandırmağa və revanşistləri həvəsləndirməyə çalışan dövlət olaraq Fransanın bu gün guya vasitəçilik etmək üçün doridən-qabıqdan çıxması absurdur: "Azərbaycan kimi qətiyyətli və prinsipial dövlətə qarşı Fransanın məkrli planları, regionda yeni gərginlik yaratmaq, sülh və sabitliyi maneə olmaq cəhdləri heç bir nəticə verməyəcək".

Deputat yekunda qeyd edib ki, Ermənistanı ən çox silahlandırmağa və revanşistləri həvəsləndirməyə çalışan dövlət olaraq Fransanın bu gün guya vasitəçilik etmək üçün doridən-qabıqdan çıxması absurdur: "Azərbaycan kimi qətiyyətli və prinsipial dövlətə qarşı Fransanın məkrli planları, regionda yeni gərginlik yaratmaq, sülh və sabitliyi maneə olmaq cəhdləri heç bir nəticə verməyəcək".

Deputat yekunda qeyd edib ki, Ermənistanı ən çox silahlandırmağa və revanşistləri həvəsləndirməyə çalışan dövlət olaraq Fransanın bu gün guya vasitəçilik etmək üçün doridən-qabıqdan çıxması absurdur: "Azərbaycan kimi qətiyyətli və prinsipial dövlətə qarşı Fransanın məkrli planları, regionda yeni gərginlik yaratmaq, sülh və sabitliyi maneə olmaq cəhdləri heç bir nəticə verməyəcək".

Deputat yekunda qeyd edib ki, Ermənistanı ən çox silahlandırmağa və revanşistləri həvəsləndirməyə çalışan dövlət olaraq Fransanın bu gün guya vasitəçilik etmək üçün doridən-qabıqdan çıxması absurdur: "Azərbaycan kimi qətiyyətli və prinsipial dövlətə qarşı Fransanın məkrli planları, regionda yeni gərginlik yaratmaq, sülh və sabitliyi maneə olmaq cəhdləri heç bir nəticə verməyəcək".

Nəzrin QAFARZADƏ,
"Azərbaycan"

Fransanın məkrli siyasəti uğursuzluğa məhkumdur

Gözlənilmədiyi kimi, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Fransaya səfəri, həmin ölkənin prezidenti Emmanuel Makronla görüşü, verilən açıqlamalar Cənubi Qafqaz bölgəsində sülhə xidmət etmədi. Fevralın 21-də Parisdə Fransanın prezidentinin və Ermənistanın baş nazirinin birgə mətbuat konfransı zamanı səsləndirilən fikirlər bunu bir daha təsdiq etdi. Mətbuat konfransında Azərbaycanla qarşı əsassız iddialar səsləndirən Emmanuel Makron bir daha öz qərəzli və ədalətsiz mövqeyini nümayiş etdirdi.

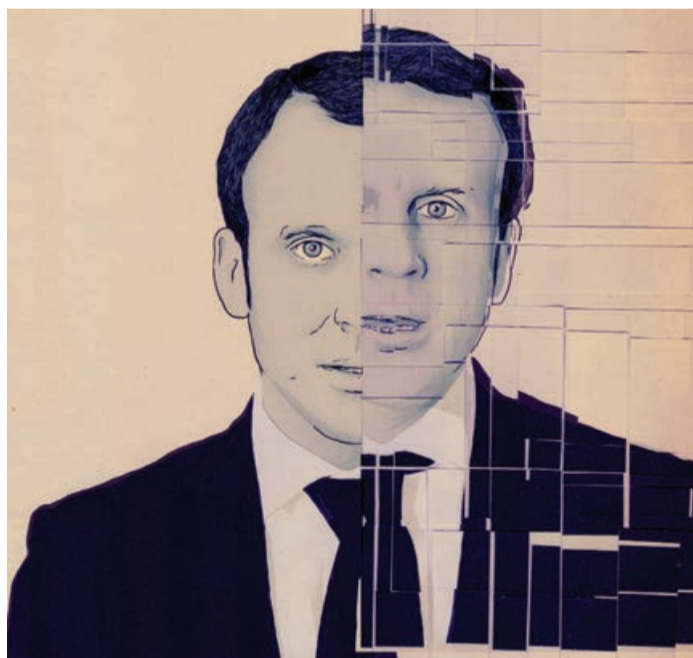
Emmanuel Makronun Azərbaycanla qarşı yalan və böhtanlarla dolu iddialarının əsl səbəbi...

İlk növbədə bu tarixi həqiqətləri görmək və etiraf etmək lazımdır ki, Azərbaycan 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində öz ərazilərində Ermənistanın silahlı qüvvələrinin otuz ilə yaxın davam edən işğalına son qoydu. Ermənistan Azərbaycanın böyük zəfərindən və kapitulyasiya aktına imza atdıqdan sonra da işğalçılıq siyasətindən, terrorçu xislətindən və Qarabağ, Şərqi Zəngəzur ərazilərinin sərəmsəzliyindən əlini çəkmədi. Qarabağ bölgəmizdə Vətən müharibəsindən sonra da məkrli niyyətlərini həyata keçirməyə çalışan separatçılara dəstək verdi. Azərbaycan

Ordusu 2023-cü ilin sentyabrında apardığı lokal xarakterli antiterror əməliyyatı ilə həmin separatçıları və Ermənistanın silahlı qüvvələrinin tör-töküntülərini məğlubiyətə uğrattı. Azərbaycanın öz suverenliyini tam bərpa etməsi ilə ədalət qələbə çaldı.

Qarabağda yaşayan erməniəilli sakinlərin ölkəmizi könlüllü şəkildə tərk etdilər. Onlar özləri də beynəlxalq KİV nümayəndələrinə müsahibələrində belə dedilər. Heç bir zorakılığa məruz qalmadan, öz istəkləri ilə Ermənistanla getdikləri, geri dönmək niyyətində olmadıqlarını söylədilər. Elə həmin insanları kimi, rəsmi İrəvan da qayıdış barədə düşünmədiyini açıq-aydın göstərir.

Fevralın 21-də Parisdə keçirilən brifinqdə Fransa prezidenti Makron çıxışında qeyd etdi ki, İrəvan Fransanın Er-

mənistanla dostluğuna əsaslanaraq, qarabağ erməniləri "ən tez, maneəsiz və təhlükəsiz öz evlərinə qayıtmaq hüququnu almışlardır". Amma problem ondadır ki, yerdə problem axtaran Fransa hökuməti otuz ildən çoxdur ki, Ermənistanın qəzəp qışqırması 200 mindən çox azərbaycanlı hüquqlarının bərpa edilməsinə əngəl olanları, onların dədə-baba torpaqlarına, doğma ocaqlarına qayıtmalarına şərait yaratmayanları "görmür". Əvəzinə Azərbaycanla qarşı böhtanlarla dolu iddialar irəli sürür,

silahlandırma marağı və həmin istiqamətdə gördüyü işlərlə də bunu təsdiq edir. Sözügedən brifinqdə Emmanuel Makron bildirdi ki, Fransa Ermənistanla müdafiə sahəsində əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə davam edəcək. Fransa Ermənistanla müdafiə silahlarının tədarükünə razılıq verib.

Fransanın bölgədə sülhə maneə olmaq istiqamətində yürütdüyü məkrli siyasəti qəbul edilməzdir

Parisdə fevralın 21-də Ermənistan baş naziri ilə birgə mətbuat konfransında Emmanuel Makronun Azərbaycanla qarşı səsləndirdiyi və Ermənistanı birtərəfli qaydada müdafiə edən əsassız iddialarını qətiyyətlə pisləyən Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən (XİN) otuz ilə yaxın müddətdə hüquqları pozulmuş, ərazilərindən didərgin düşmüş, kütləvi qırğınlara məruz qalmış azərbaycanlıların hüquqları barədə indiyə qədər heç bir şərh verməyən Fransanın öz istəkləri və heç bir zorakılıq təbiiq olunmadan Azərbaycan ərazilərini türk etmiş ermənilərin hüquq və təhlükəsizliyindən danışmasını

Fransanın bölgədə sülhə maneə olmaq istiqamətində yürütdüyü məkrli siyasəti heç bir nəticə verməyəcək.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Bakı Mühəndislik Universitetində sərqi-təqdimat keçirilib

Bakı Mühəndislik Universitetində (BMU) "Mühəndis hazırlığında nəzəri biliklərlə yanaşı praktiki bacarıqların rolu" mövzusunda sərqi-təqdimat keçirilib.

Universitetin Avtomatika, telekommunikasiya və energetika kafedrasının 5 illiyinə həsr olunmuş tədbirdə professor-müəllim heyəti və tələbələr, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinin nümayəndələri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

BMU-nun rektoru Yaqub Pirişev müasir çağırışlar və global tendensiyalar fonunda

həm ali, həm də peşə təhsili müəssisələrində rəqəbatqabiliyyətli kadr hazırlığının vacib məqamlarına, eyni zamanda qoyulan hədəflərə nail olunması üçün təhsil müəssisələri

arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsinə diqqət çəkib.

Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində də İKT, elektronika, elektrik mühəndisliyi, avtomatlaşdırma və inşaat kimi vacib istiqamətlər üzrə kadr hazırlığının aparıldığını xatırladan rektor Mərkəzin məzənlərinin gələcəkdə təhsillərini eyni istiqamətlər üzrə BMU-da davam etdirəcəklərinə ümidvar olduğunu söyləyib. Sərqi-təqdimatın təşkilatçıları qurğuların, maketlərin təqdimatı edilib.

Çıxışlardan sonra sərqiye baxış keçirilib, tələbələrə hazırladığıları qurğuların, maketlərin təqdimatı edilib.

Qətər Milli Kitabxanasında "Qədim köklərə malik Azərbaycan mədəniyyəti" adlı kitab sərqi açılıb

Mədəniyyət günləri çərçivəsində Qətər Milli Kitabxanasında "Qədim köklərə malik Azərbaycan mədəniyyəti" adlı kitab sərqi, həmçinin görkəmli şərqşünas-alim, akademik Yevgeni Bertelsin ərəb dilinə tərcümə olunmuş "Böyük Azərbaycan şairi Nizami" kitabının təqdimatı və "Üç dilin şairi - Məhəmməd Füzuli" adlı tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə çıxış edən Qətər dövlət katibi, Qətər Milli Kitabxanasının prezidenti doktor Həməd bin Abdulaziz Al-Kuvari Qətər Azərbaycan arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq əlaqələrinin yüksəlməyə başladığını vurğulayıb. O, Qətərdə Azərbaycan Mədəniyyəti Gününlərinin keçirilməsini mədəni əməkdaşlıq baxımından əlaqədar hadisə kimi qiymətləndirib, ölkəmizin nümayəndə heyətinə uğurlar arzulayıb.

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Adil Kərimli Qətərdə Azərbaycan Mədəniyyəti Gününlərinin təşkilatçılarına təşəkkürünü bildirib: "Ölkələrimizin rəhbərlərinin səmimi dostluq münasibətləri Azərbaycanla Qətər arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələrin yüksək səviyyəyə çatmasında mühüm rol oynayıb. Siyasi-iqtisadi sahədə əməkdaşlıq olduğu kimi, mədəniyyət sahəsində də əlaqələrin inkişafı üçün çalışmalıyıq. Hər iki ölkənin zəngin mədəniyyətinin qarşılıqlı olaraq təbliğinə töhfə verəcək layihələr həyata keçirilməlidir".

Nizam vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına əsasən, bu il dünyəşöhrətli Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Məhəmməd Füzulinin anadan olmasının 530 illiyi qeyd edilir. Orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında müstəsna rol oynamış Məhəmməd Füzuli

öz əsərlərini Azərbaycan, ərəb və fars dillərində yazıb. Onun zəngin yaradıcılığı nəinki Azərbaycanda, bütün dünyada məşhurdur. Məhəmməd Füzulinin 530 illik yubileyinin Azərbaycanın konarında ilk dəfə Qətər Milli Kitabxanasında keçirilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir, rəmzi mənə daşıyır.

Adil Kərimli çıxışının sonunda Qətərdə Azərbaycan Mədəniyyəti Gününlərinin təşkilatçılarına təşəkkürünü bildirib.

Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru professor Kərim Tahirov çıxışında iki ölkənin milli kitabxanaları arasında əməkdaşlıq haqqında məlumat verib. O, Qətərdə Azərbaycan Mədəniyyəti Gününlərinin keçirilməsini kitabxana sahəsində də əlaqələrin dərinləşməsinə vəsaitə olaçağını deyib. Həmçinin akademik Yevgeni Bertelsin ərəb dilinə tərcümə olunmuş "Böyük Azərbaycan şairi Nizami" kitabı haqqında məlumat verib.

"XII yüzillikdə yaşayış-yaratmış Nizami Gəncəvi Azərbaycan xalqının dünya mədəniyyətinə böyük töhfə vermişdir. "Böyük Azərbaycan şairi Nizami" kitabı dünyanın bir sıra dillərində

tərcümə olunub. 1940-cı ildə yazılmış bu fundamental elmi əsərin ərəb dilinə tərcümə edilməsi böyük ərəb dünyasının dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri daha yaxından tanımasına töhfə verəcək", - deyir K.Tahirov vurğulayıb.

Sonra böyük Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin həyat və yaradıcılığına həsr olunan videomaterial nümayiş etdirilib.

Azərbaycan Yazıqlar Birliyinin katibi İlqar Fəhmi Məhəmməd Füzuli yaradıcılığını ideya-bədii xüsusiyyətləri haqqında söz açıb, onun türkislam dünyasında ədəbi düşüncəyə təsirindən danışdı.

Daha sonra muğam triosunun ifasında musiqi nömrələri səsləndirilib. Gənc xanəndlərin təqdim etdiyi muğam və təsniflər alqışlarla qarşılandı.

Sonda tədbir iştirakçıları "Qədim köklərə malik Azərbaycan mədəniyyəti" sərqi ilə tanış olublar. Qonaqlar, həmçinin milli simyiyatlarımızın dadına baxıblar. Qətərdə Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə fevralın 21-dən Azərbaycanda Mədəniyyəti Gününləri keçirilir. Mədəniyyət Gününləri fevralın 24-dək davam edəcək.

ADA Universitetində İtaliya-Azərbaycan Bağçılıq Sərqi açılıb

ADA Universiteti ilə İtaliyanın Bolonya Universitetinin birgə təqdim etdiyi "Davamlı Bağçılıq Sistemləri" sertifikat proqramının Bakı modulunun bağlanışı çərçivəsində İtaliya-Azərbaycan Bağçılıq Sərqi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ADA Universiteti və İtaliyanın "MacFrut" sərqi-sinin təşəbbüsü, İtaliya-Azərbaycan Ticarət Palatası, (ITAZERCOM), "Caspian Agro" və İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyinin (AZPROMO) təşkilatı dəstəyi ilə ilk dəfə keçirilən sərqi bağçılıq sahəsində fəaliyyət göstərən 20-dək İtaliya və Azərbaycan şirkəti iştirak edib. İtaliyanı təmsil edən şirkətlər əsasən kənd təsərrüfatı, qida texnologiyası və innovasiya üzrə, Azərbaycanı təmsil edən şirkətlər isə əsasən meyvəçilik, şitçilik və quru meyvə istehsalı üzrə ixtisaslaşmışdır.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin yüksək vəzifəli şəxsləri, İtaliyanın Azərbaycandakı səfiri, ADA rəhbərliyi, bağçılıq sahəsi üzrə ixtisaslaşmış yerli və xarici ekspertlər sərqi ilə tanış olublar. Kənd təsərrüfatı məhsullarının nümayiş etdirildiyi sərqi sertifikat proqramının iştirakçıları yerli və xarici

şirkətlərin nümayəndələri ilə görüşüb, iş imkanları ilə tanış olublar.

Daha sonra "Davamlı Bağçılıq Sistemləri" birgə sertifikat proqramının Bakı modulunun bağlanışı mərasimi keçirilib. Mərasim İtaliya-Azərbaycan Universiteti çərçivəsində yeni təqdim edilən "Kənd təsərrüfatı və qida elmləri" fakültəsinin dekani Matteo Vitarinin çıxışı ilə açıq elan edilib. Qeyd edilib ki, beş gün davam edən modul zamanı bağçılıq sahəsində çalışan mütəxəssislər üçün keçirilən təlimlərdə istehsalat, hükmət və akademik dairələrin nümayəndələri yerli kiçik və orta müəssisələrin aktual problemləri və çağırışlarına cavab tapmaq üçün fikir mübadiləsi aparılıb.

ADA Universitetinin prorektoru, eləcə də İnkisaf və Diplomatiya İnsti-

tutunun direktoru Fariz İsmayilzadə çıxışı zamanı qeyd edib ki, ADA Universiteti kənd təsərrüfatı sahəsində beynəlxalq təcrübəyə, eləcə də bu sahənin inkişafı üçün lazım olan biliklərə malik peşəkarlar yetişdirir.

Tədbir Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Mərkəzi Aparatının rəhbəri Azad Cəfərlinin çıxışı ilə davam edib və çıxışı zamanı İtaliya-Azərbaycan Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən Kənd təsərrüfatı və qida elmləri fakültəsinin insan kapitalının inkişafı və kənd təsərrüfatı və qida sahəsində tədqiqat işlərinin genişləndirilməsindəki rolundan bəhs edilib.

Daha sonra iştirakçılar Bolonya Universitetinin rektoru Giovanni Molari və Universitetin Kənd təsərrüfatı

elmləri və texnologiyaları fakültəsinin direktoru Rosalbo Lanciottinin videomüraciətini izləyiblər.

Sonda İtaliyanın Azərbaycandakı səfiri Klaudio Taffuri vurğulayıb ki, İtaliya ilə Azərbaycan arasında intellektual əməkdaşlıq olduqca vacibdir və sevincdir ki, bu əməkdaşlıq təhsil sahəsində ADA Universiteti vasitəsilə həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, sertifikat proqramının Bakı modulu zamanı tədqiqatçılar və beynəlxalq mütəxəssislərlə seminarlar, Azərbaycan və İtaliyada bağçılıq üzrə ixtisaslaşmış istehsalçılar arasında işgüzar görüşlər, o cümlədən peşəkar seminarlar keçirilib. Proqramın növbəti modullarının aprel və may aylarında keçirilməsi nəzərdə tutulub.

"Doha Ekspo 2023"də Azərbaycanın Milli Günü çərçivəsində konsert proqramı təşkil olunub

Fevralın 22-də Qətərdə "Doha Ekspo 2023" Beynəlxalq Bağçılıq Sərqiində keçirilən Azərbaycanın Milli Günü çərçivəsində axşam saatlarında konsert proqramı təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ekspo sərqi-sində Milli Gündə Azərbaycan Mədəniyyəti Nazirliyi ilə birgə keçirilən konsertdə "Natiq" ritm qrupunun ifasında "Şuşanın ritmləri", "Mehriban", Azərbaycan ritmləri, "Cəngi", "Qaytağ", "Qarabağ" kompozisiyası, Xalq artisti Ənvər Sadıqov və "Buta" qrupunun ifasında "Fantaziya" və digər bəstələr, Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblının ifasında "Odlar Yurdu" sūitəsi, "Qaytağ" rəqsi, "Zəngəzur yallısı" təqdim edilib.

Xatırladaq ki, 2023-cü il oktyabrın 2-də başlayan və bu il martın 28-dək fəaliyyət göstərən "Doha Ekspo 2023"də Azərbaycan milli pavilyonla təmsil olunur. Azərbaycan pavilyonu Heydər Əliyev Mərkəzinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə yaradılıb.

Qeyd edək ki, fevralın 21-dən Qətərdə, həmçinin Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Mədəniyyəti Gününləri keçirilir. Mədəniyyət Gününləri fevralın 24-dək davam edəcək.

Oksigenə global təhlükə

Dünyada oksigenin 80 faizinin təminatçısı olan okeanlar ciddi təhdid altındadır

Dünyadakı oksigenin təxminən 80 faizi əksəriyyətin düşündüyü kimi meşələrin deyil, məhz okeanların payına düşür. Bu baxımdan okean suları dünyanın ən əhəmiyyətli oksigen qaynağı və iqlim nəzarətçisi hesab edilir.

Hazırda global ekoloji problemlərdən biri dünya okeanlarının çirkləndirilməsidir. Yer səthinin geniş ərazisini əhatə edən okeanların çirklənməsi son otuz ildə xüsusilə artıb. Bunun ən mühüm səbəbləri plastik tullantılar, atmosferdə artan karbon qazı və dəniz yolu ilə daşınan neftin okeanlara tökülməsidir.

Çirkliliyin ən böyük səbəbi

Okeanların həyatımızdakı rolu saymaqda bitməz: oksigen, qida, təmiz su, bərpaolunan enerji, iş yerləri, iqtisadi artım, iqlim nəzarət və sairə. Yaşadığımız dövrdə əhalinin sürətlə artması, yeni sənaye mərkəzlərinin istifadəyə verilməsi, təbii sərvətlərdən düzgün istifadə olunmaması ekoloji tarazlığın pozulmasına gətirib çıxarır. Okeanlar ən çox neft və neft tullantıları ilə çirklənir. Suyun üzərində əmələ gələn neft pərdəsi oksigenin sərbəst hövzəyə daxil olmasına maneçilik törədir, bu da biosferaların həyatını təhlükəyə salır. Nəticədə okeanlarda canlı aləm tükənir, balıq növləri azalır və ya yox olmaq təhlükəsi ilə üzləşir.

Okeanlar, həmçinin yağış və quraqlığı tənzimləyir, karbon dövrəni və buna görə yerdəki istiliyi tarazlıqda saxlayır. İnsanları və heyvanları qidalandıran okean qida zəncirinin əsasını yaratmaqla yanaşı, ətraf-mühitin sağlamlığına da təsir edir. Okeanlar insan fəaliyyəti nəticəsində karbohidrogenlər, xam neft, neft məhsulları, toksik metallar və radioaktiv maddələrlə çirklənir.

Okeanların çirklənməsinin ən mühüm səbəbi neftin çənlərdən, neft emalı zavodlarından və ya neft məhsulları daşıyan xotlərdən okeanlara tökülməsidir. Bu hal daşqınlar, qasırğalar və ya zəlzələlər kimi təbii fəlakətlər neft boru kəmərlərinə ziyan vurduqda və ya dəniz qozalarına, eləcə də insan tərəfindən törədilən səhvlərə səbəb olduqda baş verə bilər.

Sənayedə istifadə olunan kömür, neft və təbii qaz kimi qalıtq yanacaqların yanması nəticəsində atmosfərə atılan karbon qazı okeanların çirklənməsinə səbəb olur. Atmosferdə yığılan karbon qazının təxminən 40 faizi okeanlar tərəfindən udulur. Okeana atılan zərərli tullantılar, ağır metallar və zərərli kimyəvi maddələr ekoloji bərpası mümkün olmayacaq dərəcədə zədələyir. Bu maddələr ən çox insanların yaşıdıqları və işlədikləri yerlərə yaxın toplanır. Bir çox xəstəliklərə birlikdə icmali su problemi də yaradır.

Okeanda olan plastiklərin əriməsi üçün 1000 il vaxt lazımdır

Bioloji ehtiyatlarla olduqca zəngin olan dünya okeanı qida zəncirinin böyük bir qismini təşkil edir. Okeanlarda yaşayan bütün canlılar insanın həyatında bioloji ehtiyat rolunu oynasada da, onlardan hələ ki, yalnız balıq, bəzi dəniz heyvanları və su bitkilərindən istifadə olunur. Lakin okean səthində qalan və ya kiçik hissəciklərə parçalanan plastiklər dəniz canlıları tərəfindən qida kimi qəbul edilərək istehlak edilir. Bu da tədricən onların məhvinə səbəb olur. Dəniz tısbağaları, delfinlər, balıqlar, köpəkbalığı, xərçəngkimilər və dəniz quşları okeanlardakı plastik çirklənmədən ən çox təsirlənən canlılardır.

Son onilliklərdə mikroplastiklər planetimizin hər yerinə yayılıb. Onlara

Antarktikanın dəniz buzlaqlarında, okeanların ən dərin çuxurlarında yaşayan dəniz heyvanlarının mədələrində və içməli sularla rast gəlinir. Alimlər müəyyən ediblər ki, dünyada hər il istehlak olunan 300 milyon ton plastiklərin təxminən 8 milyonu külək, axın, kanal və gəlgitlərlə okeanlara daşır. Hazırda okeanda olan plastiklərin əriməsi üçün 1000 il vaxt lazımdır.

Plastikin tərkibindəki kimyəvi maddələr dəniz canlılarının məhv olmasına səbəb olmaqla yanaşı, insan orqanizminə də yol tapır. Bu toksik proses nəticəsində insanlarda xərçəng, ürək xəstəliyi, embrionun zəif inkişafı və hormonal dəyişikliklər də daxil olmaqla, bir sıra sağlamlıq problemləri yaranır.

Alimlərin bir qismi iddia edirlər ki, problemin həlli üçün okeanların təmizlənməsi və plastiklərin təkrar emalı deyil, onların istehsalının

dayandırılması istiqamətində tədbirlər görülməlidir. Onların digər qismi isə insanların plastik məhsullardan tamamilə imtina etməyəcəyini bildirir və alternativ həll yolları axtarırlar. Bunun üçün bioloji parçalana bilən plastiklərin istehsalı və təkrar emal prosesinin yaxşılaşdırılması yüngüldən dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin mütəxəssisləri tərəfindən müvafiq tədqiqatlar aparılır.

Dünyanı birlikdə qoruyaq

Global iqlim dəyişikliyi, təbii ehtiyatların sürətlə tükənməsi və ətraf mühitin çirklənməsi təcili tədbirlərin görülməsi zərurətini yaradır. Gələcək nəsillərin sağlamlığını və təhlükəsizliyini təmin etmək üçün okeanın bəşəriyyətin qayğısına qaldığı kimi, bəşəriyyət də onun qayğısına qalmaq məsuliyyətini üzərinə götürməlidir. Yalnız belə olan halda ekosistemin tarazlığını qorumaq olar.

Ekoloji çirkliliyin, iqlim dəyişikliklərinin qarşısını almaq üçün dünya ölkələrinin birgə səy göstərməsi vacibdir. Bərpaolunan enerji mənbələri üzrə yüksək potensiala malik olan ölkəmiz bu istiqamətdə müvafiq addımlar atır. Bu il COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi bunun bir göstəricisidir. Belə mötəbər tədbirin ölkəmizdə keçirilməsi ilə bağlı yekdil qərarın verilməsi də beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycana göstərdiyi etimad və güvəndir.

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

REGIONLAR

Gəncə şəhər rəhbərliyi ilə sakinlərin görüşü keçirilmişdir

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov Məhsəti Gəncəvi Mərkəzində növbəti dəfə vətəndaşlarla görüş keçirmişdir.

YAP Gəncə Şəhər Təşkilatının sədri Bayram Aslanovun, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı Aparatının məsul əməkdaşlarının, bələdiyyə sədrlərinin, idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərlərinin iştirak etdikləri görüşdə

şəhər sakinləri onları rahatlaşdırmaq üçün edilən işlərlə tanış olmaq, münasib təkliflərə cavab vermək, əməkdaşlıq və digər məsələlərə diqqət etmək, Niyazi Bayramov vətəndaşların hər birini fərdi qay-
dada dinləmiş, qaldırılan problemlərin qısa zamanda aradan qaldırılması üçün müvafiq tapşırıqlar vermişdir. Bir çox məsələlər yerində öz həllini tapmış, icra hakimiyyətinin fəaliyyət dairəsinə daxil olmayan məsələlərlə bağlı edilən müraciətlər isə aidiyyəti qurumlara ünvanlanması üçün qeydiyyata alınmışdır.

dada dinləmiş, qaldırılan problemlərin qısa zamanda aradan qaldırılması üçün müvafiq tapşırıqlar vermişdir. Bir çox məsələlər yerində öz həllini tapmış, icra hakimiyyətinin fəaliyyət dairəsinə daxil olmayan məsələlərlə bağlı edilən müraciətlər isə aidiyyəti qurumlara ünvanlanması üçün qeydiyyata alınmışdır.

Masallıda Milli Qəhrəman Səfəralı Məmmədovun xatirəsi anılıb

Masallı rayonunun Sərçəvar kəndində Azərbaycan Milli Qəhrəmanı Səfəralı Qurban oğlu Məmmədovun anım tədbiri keçirilib. Mərasim iştirakçıları qəhrəmanın büstü önünə tər güllər düzərək xatirəsini yad ediblər.

Daxili işlər orqanlarında xidmət etmiş Səfəralı Məmmədov Birinci Qarabağ müharibəsində şücaəti ilə fərqlənib. O, 1992-ci ilin fevralında Xocavənd rayonunun Qaradağlı kənd sakinlərini azğılaşmış erməni dəstələrinin xilas edən zaman döyüşərək şəhid olub. S.Məmmədov ölümündən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülüb.

Tədbirdə çıxış edən rəhbər Səfəralı Məmmədovun həyat və döyüş yollarının hər bir Azərbaycan gənci üçün örnək olduğunu, Milli Qəhrəmanın

öziz xatirəsinin daim ehtiramla xatırlanacağını bildirdi. Çıxış edənlər bu gün Səfəralı Məmmədovun qisasının alınaraq uğrunda döyüşərək canını fəda etdiyi Vətən torpaqlarının işğaldan azad olduğunu və həmin torpaqlarda

Müzəffər Ali Baş Komandan Prezident İlham Əliyev tərəfindən bayrağımızın ucaldıldığını vurğulayıblar.

Qeyd edək ki, Masallı şəhərindəki küçələrdən birinə, həmçinin cəsur döyüşçünün təhsil aldığı məktəbə

S.Məmmədovun adı verilib. Oxuduğu məktəbin həyatında büstü qoyulub, qəhrəmana həsr olunmuş "Qəhrəman polis" adlı sənədli film çəkilib.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

GDU-da mərkəzləşdirilmiş elektron idarəetmə sisteminin tətbiqinə başlanılıb

Gəncə Dövlət Universitetində (GDU) elektron təhsil texnologiyalarının tətbiqinin genişləndirilməsi, təhsil sistemində idarəetmənin informasiyalaşdırılması məqsədilə EDUMAN proqram təminatının tətbiqinə başlanılmışdır.

Yeni sistemin tətbiqi ilə əlaqədar universitetdə çalışan bütün əməkdaşlara və tələbələrə aid elektron məlumat bazası yaradılmış, şəxsi kabinetlər formalaşdırılmış, ixtisaslara aid tədris planları və sillasular sistemə daxil edilmiş, fənn üzrə qruplar yaradılmış, elektron cədvəllər tərtib olu-

naraq elektron jurnallar aktivləşdirilmişdir. Bundan başqa, tədris elektron idarəetməsində iştirak edən professor-müəllim heyəti üçün tə-

limlər keçirilmiş, təlimatlar hazırlanaraq universitetin rəsmi internet saytına yerləşdirilmiş, auditoriyalar kompüterlərlə təmin edilmişdir.

Şəkili istehsalçılar aqrar sığortaya inanırlar

ASF növbəti dəfə onların ziyanlarını qarşılayıb

Şəkiddə Aqrar Sığorta Fondu (ASF) və şəhər icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə təbiət hadisələrindən zərərçəkən fermerlərə sığorta ödənişi verilib.

Aqrar Sığorta Fondu idarə heyətinin sədri Fuad Sadiqov və Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubovun iştirak etdikləri tədbirdə aqrar sığorta haqqında geniş məlumat verilib. Bildirilib ki, 2023-cü ildə müşahidə olunan qeyri-sabit hava şəraiti və çoxsaylı təbiət hadisəsi nəticəsində ölkənin əksər bölgələrində təsərrüfatlara və əkin sahələrinə zərər dəyib. Ən çox zərər gören bölgələrdən biri də Şəki rayonuudur. Elxan Usubov rayonun coğrafi şəraitinin mürəkkəb olduğundan danışıq deyib ki, bu vəziyyət tez-tez təbiət hadisələrinin baş verməsinə səbəb olur və təsərrüfatlara zərər vurulması ilə nəticələnir. E.Usubov fermerləri belə hadisələrdən qorunmaq üçün dövlət dəstəyi ilə sərfləri azaltmaq üçün sığortadan faydalanmağa çağırıb.

Fuad Sadiqov isə xatırladı ki, aqrar sığorta subsidiyalaşdırılıb, yeni sığorta haqqının 50 faizini fermerlərə dəstək üçün dövlət ödəyir. Fond rəhbərinin sözlərinə görə, 2022-ci ildə də baş verən hadisələr səbəbindən Şəki fermerləri və təsərrüfat-

lara xeyli zərər dəymişdi. Həmin il rayonda 438 fermerə 348 min manat sığorta ödənişi edilmişdir. 2023-cü ildə baş verən hadisələr nəticəsində isə Şəkiddə 271 fermerə ümumilikdə 694 min manat sığorta ödənişi olmuşdur. Bu məbləğin 544 min manatı arpa, 150 min manatı buğda əkinləri üzrə ödənilib. Nəticədə Şəkiddə bəzi təsərrüfatlar məhz aqrar sığorta ödənişi sayəsində təkrar əkinləri həyata keçirərək fəaliyyətini davam etdiriblər.

Qeyd edilib ki, ümumilikdə 2023-cü ildə ölkədə baş verən hadisələr üzrə fermer və təsərrüfatlara indiyədək 4,4 milyon manat ödəniş olub. Bu proses davam edir və keçən il üzrə ödənişlərin ümumilikdə 8 milyon manata yüksələcəyi gözlənilir.

Tədbirdə Şəki-Zaqatala bölgəsi üzrə aqrar sığorta xidmətləri təqdim edilib, sadə misallarla fermerlərə izahat verilib: "Bələ ki, bölgədə 1000 manatlıq tütünün sığortalanması 62 manata başa gəlir. Bunun yarısını dövlət ödəyir, nəticədə fermer cəmi 31 manat ödəniş etməklə məhsulunu sığortalayabilir. Qoz, fındıq və ərək bağlarında 1000 manatlıq məhsulun sığortalanması fermerə 20, badam məhsulunun sığortalanması isə cəmi 7 manata başa gəlir".

Təbiət hadisələrindən zərərçəkmiş fermerlərə sığorta ödənişləri təqdim edildikdən sonra fermerlərin qaldırıldığı suallar cavablandırılıb, onlara ətraflı izahat verilib.

"Azərbaycan"

Yardımlıda ödənişli xidmətlərin həcmi artıb

Ötən il Yardımlıda əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər 23,3 faiz artıb. Bu barədə məlumatı rayon Statistika İdarəsinin rəisi Aydın Ağayev verib.

Onun sözlərinə görə, 2023-cü ildə Yardımlıda əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin ümumi həcmi 2022-ci ilə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 23,3 faiz artaraq 24 milyon 273 min manat olub. Əhaliyə hüquqi şəxslər tərəfindən 4 milyon 230 min, fiziki şəxslər tərəfindən isə 20 milyon 43 min manatlıq müxtəlif sahələr üzrə ödənişli xidmətlər göstərilib. 2022-ci ilə nisbətən məişət xidmətlərinin ümumi həcmi 467 min manat artaraq 3 milyon 182 min manat olub.

İdarə rəisi bildirdi ki, 2023-cü ilin ərzində ictimai iş sahəsi üzrə əhaliyə 3 milyon 190 min manatlıq xidmətlər göstərilib. Bu, 2022-ci ilə müqayisədə real ifadədə 31,2 faiz artım deməkdir.

Ötən il rayonda 4 mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisə qeydiyyata olsa da, onlardan 3 müəssisə kiçik sahibkarlıq subyekti kimi əsas fəaliyyət növü üzrə xidmət göstərib.

S.CAVADOV,
"Azərbaycan"

Goranboyu fermerlərin problemləri dinlənilib

2023-cü ilin sentyabr ayında başlayaraq Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin vəzifəli şəxsləri bölgələrdə vətəndaşlarla görüşürlər. Növbəti görüş "Aqroservis" ASC-nin idarə heyətinin sədri Elmin Rəhmanovla goranboyu fermerlər arasında olub.

ASC-nin sədri hər bir vətəndaşın müraciətini diqqətlə dinləyib, qaldırılan məsələlərin hərtərəfli öyrənilməsi və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qısa müddətdə həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verib. Vətəndaşların müraciətlərinin bir qismi yerində həllini tapıb, qaldırılan bəzi məsələlər isə araşdırılması üçün nəzarətə götürülmüşdür.

ASC-nin sədri hər bir vətəndaşın müraciətini diqqətlə dinləyib, qaldırılan məsələlərin hərtərəfli öyrənilməsi və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qısa müddətdə həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verib. Vətəndaşların müraciətlərinin bir qismi yerində həllini tapıb, qaldırılan bəzi məsələlər isə araşdırılması üçün nəzarətə götürülmüşdür.

lər müvafiq qurumlara çatdırılmaq üçün qeydiyyata alınıb.

Görüşdə iştirak edən vətəndaşlara "Aqroservis" ASC-nin fəaliyyəti və fəaliyyət prinsipləri haqqında ətraflı məlumat verilib. Bildirilib ki, hazırda mövsümə uyğun mineral gübrələrin səyər satış xidməti həyata keçirilir və bu xidmət mövsümün sonuna kimi davam edəcək. Fermerlər çox asanlıqla mineral gübrələrə olan tələbatını bu xidmət vasitəsilə qarşılaya bilərlər.

Sonra "Aqroservis" ASC-nin sədri bölgədə fəaliyyət göstərən iri nəqliyyat təsərrüfatına baş çəkib, bağlarda aparılan mövsümi işlərin gedişi ilə maraqlanıb, fermerlərin meyvə bağları üçün lazım olan texnika və mineral gübrələrlə bağlı suallarını cavablandırılıb.

Yeni dayanacaq quraşdırılıb

Sumqayıtda müasir nəqliyyat infrastrukturunun yaradılması, keyfiyyətli nəqliyyat xidmətlərinin göstərilməsi, sərnişin daşınması sahəsində rahatlığın təmin olunması istiqamətində mühüm layihələr icra olunur.

Son illər şəhərdə 200-dən çox Türkiyə istehsalı olan, müasir tələblərə cavab verən avtobus götürülərək marşrut xətlərinə buraxılıb. Bundan əlavə, şəhərdə 100-ə yaxın yeni dayanacaq quraşdırılıb.

Bu günlər Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti və SOCAR-ın "Azərkiçmə" İstehsalat Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Səməd Vurğun küçəsində növbəti 8 dayanacaq qoyulub. Qeyd edək ki, Səməd Vurğun küçəsi şəhərin ən uzun küçələrindən biridir. Küçənin sənaye zonasından keçən hissəsində sakinlər ictimai nəqliyyatdan daha çox istifadə edirlər. Burada SOCAR-ın "Azərkiçmə" İstehsalat Birliyinin istehsal müəssisələri fasiləsiz rejimdə fəaliyyət göstərir. Təkcə həmin küçədə 3 müntəzəm marşrut xətti fəaliyyət göstərir. Gündünlük minlərlə şəhər sakinini bu marşrutlardan istifadə edirlər. Quraşdırılan yeni dayanacaq-lar həm sakinlərin rahatlığını təmin edəcək, həm də hərəkətin təhlükəsizliyinə səbəb olacaq. Çünki əvvəllər harada gəldi duran nəqliyyat vasitələri indi sərnişinləri yalnız dayanacaq-lardan götürüb düşürəcəklər.

A.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Qırmızı Qəsəbə və Quxuroba sakinləri rahatlığa çıxacaqlar

Prezidentin sərəncamına uyğun olaraq, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən Quba rayonunun Qırmızı Qəsəbə qəsəbəsini Qusar rayonunun Quxuroba kəndi ilə birləşdirən avtomobil yolunun əsaslı təmirinə başlanılıb.

Uzunluğu 32 kilometr olan yol uzun müddət əsəli şəkildə təmir olunmadan istifadə edildiyindən və təbii faktorların təsirindən yarasız vəziyyətdə idi. Bu səbəbdən bərpasına ehtiyac yaranan yol 3-cü texniki dərəcəyə uyğun təkmilləşdirilib, o sıradan yolun hərəkət hissəsinin eni 8 metrə qədər genişləndirilib.

Hazırda layihə üzrə torpaq işləri yerinə yetirilir, yol yatağının yarasız quruntuları qazılaraq çıxarılıb, müxtəlif həcmdə yol yatağının genişləndirilməsi işləri icra olunur, yeni yol yatağının inşasına hazırlıq aparılıb. Artıq yolun 6 km-

lik hissəsində sadalanan işlər və asfalt örtüyünün alt layının döşənməsi işləri yekunlaşıb. Paralel olaraq yolboyu suların ötürülməsini təmin etmək üçün mövcud dəmir-beton boruların bərpası, zəruri olan yerlərdə isə müxtəlif diametrlə yeni suötürücü boruların tikintisi işləri yerinə yetirilir.

"İnşaat Norma və Qaydaları"na əsasən, layihənin sonuncu mərhələsində yeni asfalt-beton örtüyünün döşənməsi, avtobus dayanacaq-larının, yol nişanlarının quraşdırılması və yolun üfüqi nişanlanma xətlərinin çəkilişi aparılmaq-lay yol müasir görkəmdə istifadəyə verilməkdir. Avtomobil yollarının yenidən qurulması yoluyla yaşayan minlərlə vətəndaşın rahat gediş-gəlişini təmin etməklə ədçəkən kəndlər arasında nəqliyyat əlaqəsini xeyli yaxşılaşdıracaq.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Şəmkirdə konteyner istehsal olunur

Şəmkir Rayon Kommunal Müəssisələri Kombinatının nəzdində yaradılmış istehsal sahəsində məişət tullantılarının konteynerlərin istehsalına başlanılmışdır.

İstehsal sahəsində hazırlanan konteynerlərə baxış keçirilmişdir. Rayon rəhbərliyi və ictimaiyyət nümayəndələri kombinatın inzibati binasında aparılan abadlıq və yenidənqurma işləri ilə tanış olmuşlar. Məlumat verilib ki, tullantıları daşımaq üçün bu ilin əvvəlində kombinata daha bir yükünü özüboşaldan nəqliyyat vasitəsi alınmışdır.

Sonra yeni istehsal sahəsində hazırlanan konteynerlər nümayiş etdirilmişdir. Bildirilmişdir ki, qısa vaxt ərzində burada 400-dən çox müasir standartlara cavab verən və tutumu 1,1 kubmetr olan konteyner hazırlanmışdır. Ya-

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

XX əsrin faciəsi - Xocalı soyqırımı

Tbilisidəki Cümə məscidində Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi anılıb

Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyi Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümü ilə əlaqədar silsilə tədbirlərə start verib.

Hər il olduğu kimi, bu il də paytaxt Tbilisidə və Gürcüstanın bölgələrində səfirliyin dəstəyi və təşkilatçılığı ilə, eləcə də icma üzvləri tərəfindən müxtəlif anım tədbirləri keçirilir. AZƏRTAC xəbər verir ki, belə tədbirlərdən biri fevralın 23-də Tbilisidəki "Cümə" məscidində təşkil olunub.

Məsciddə Xocalı faciəsi qurbanlarının və şəhidlərimizin ruhuna dualar oxunub. Gürcüstan Müsəlmanları İdarəsinin müftisi Etibar Eminov xütbə oxuduqdan sonra Cümə namazı qılıb. Cümə namazında təkcə Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar deyil, bu ölkədə yaşayan, işləyən, təhsil

alan Türkiyə, Pakistan, İran, Əfqanıstan, Hindistan, Malayziya, Qazaxıstan, Rusiya, Özbəkistan, Banqladep və digər ölkələrdən minə yaxın müsəlman iştirak edib.

Səfirliyin əməkdaşları, məscidin imamları və azərbaycanlı jurnalistlər

xarici ölkələrdən olan tələbələrə Xocalı soyqırımını ilə bağlı məlumat veriblər.

Cümə namazından sonra Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinin dəstəyi və təşəbbüsü ilə ehsan verilib, ehtiyacı olanlara yardım göstərilib.

QUCAĞIMIZ SIZLAYIR

Xocalı faciəsindən 32 il ötür
26.02.1992

Matanata

Fləşmob Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümünə həsr edilib

Fevralın 23-də Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun dəstəyi və Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqının (ATGTİ) təşkilatçılığı ilə "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təbliğat-təşviqat kampaniyası çərçivəsində Xocalı faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr olunmuş 5 minə yaxın tələbənin iştirakı ilə "NEVER FORGET!" adlı fləşmob keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, fləşmobun əsas məqsədi gənclərə Xocalı reallığının dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında dəstək göstərməkdir. Keçirilən fləşmob gənclərin marağına səbəb olub.

Xocalı soyqırımının qurbanları anıldı

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda (Aİİ) Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümü ilə əlaqədar anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə Aİİ-nin müəllim və tələbə heyəti, o cümlədən əməkdaşları iştirak ediblər.

Ali təhsil müəssisəsinin rektoru, dosent Aqil Şirinov bu qətləmin dünyada görünməmiş ən dəhşətli soyqırımı olduğunu, 32 il bundan öncə Xocalı sakinlərinin xüsusi amansızlıqla qətl edildiklərini diqqətə çatdırıb. O qeyd edib ki, Xocalıda baş vermiş qətləmlər bilərəkdən və düşünülmüş şəkildə həyata keçirilib. Xocalı faciəsinin törəndənlər türk düşmənciliyi ilə böyüdülmüş ermənilərdir.

İnstitut rəhbəri daha sonra bildirib ki, Xocalı soyqırımına dünya səviyyəsində hüquqi qiymət verilməli və bu dəhşətli faciənin törəndənlər öz layiqli cəzalarını almalıdırlar.

A.Şirinov nəzərə çatdırıb ki, Xocalı şəhidlərinin ruhu şadıddır, artıq tam olaraq suverenliyimizi bərpa etmişik. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin məqsədyönlü siyasəti, qüdrətli və rəşadətli ordumuzun sücaəti sayəsində torpaqlarımızı düşməntəpədən azad etmişik.

İnstitutun İslamşünaslıq kafedrasının müəllimi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Rəşad Mustafə "Xocalı soyqırımı - "Böyük Ermənistan" irqçiliyinin təzahürü kimi" mövzusunda çıxış edib. R.Mustafə Azərbaycan xalqına qarşı işğalçılıq və soyqırımı siyasətinin davamı olan Xocalı faciəsindən bəhs edib. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalıya erməni cəlladlarının hücumu nəticəsində xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilən azərbaycanlılar arasında çox sayda yaşlı insan, qadın və uşaqlar olmuşlar. O, həmçinin mülki əhalinin itkin düşdüyünü, ösir götürüldüyünü, ailələrin xüsusi amansızlıqla məhv edildiyini nəzərə çatdırıb. Məruzəçi bildirib ki, Xocalı qətləmi Milli Qəhroman Cingiz Mustafayev çəkdiyi şəkildə, həmçinin xarici fotoqrafların lentə alındığı kadrarda öz əksini tapıb, bütün dünyaya nümayiş olunub. Buna baxmayaraq, Xocalı soyqırımını hələ də tanımayan, ikili standartlarla yanaşan ölkələr var.

R.Mustafə vurğulayıb ki, Azərbaycanın 48 şəhər və rayonunda köç salan xocalılılar 500-600-dən çox kənd, sanatoriya, düşərgə və xüsusi evlərdə məskunlaşmışlar. Onlar yaxın zamanlarda Xocalıya qayıdacaqlar.

"Azərbaycan"

Estoniyanın paytaxtı Tallində yerləşən İşğal və Azadlıq Muzeyində Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümü ilə əlaqədar anım tədbiri keçirilib.

Azərbaycanın Estoniyadakı səfirliyindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, anım tədbirində hər iki ölkənin parlamentinin deputatları, Türkiyə, Qazaxıstan, Moldova, Çin, Braziliya və Şimali Makedoniyanın bu ölkədəki səfirləri, həmçinin digər diplomatik nümayəndəliklərin təmsilçiləri, ictimai xadimlər, elm adamları, diaspor nümayəndələri və gənc fəallər iştirak ediblər.

Övvələ Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi birdəqiqətlik sükutla yad olunub.

Tədbirdə çıxış edən səfir Anar Məhərrəmov 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələrinin beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini kobud şəkildə pozaraq, Xocalı şəhərində yaşayan dinc və günahsız azərbaycanlılara qarşı xüsusi amansızlıqla hərbi cinayət törətdiyi barədə ətraflı məlumat verib.

Vurğulanıb ki, bəşəriyyətə qarşı törədilən bu dəhşətli cinayət cəzasız qalması və dünya ictimaiyyəti tərəfindən pislənilməlidir. Bir çox ölkə tərəfindən artıq dövlət və ya parlament səviyyəsində Xocalı faciəsinin soyqırımı kimi tanındığı, qanlı cinayətin pislənilməsi iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb. Bu baxımdan Estoni-

Tallində və Bratislavada Xocalı soyqırımının ildönümünü ilə əlaqədar anım tədbirləri keçirilib

ya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupu tərəfindən bu soyqırımı qınayan bəyanatın hər il qəbul edilməsinin önəmi vurğulanıb.

2008-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlanılan "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyasının artıq ədalət zəfəri çaldığı xüsusi qeyd edilib.

Estoniya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun sədri, deputat Jalə Əhmədova çıxışında qeyd edib ki, insanlığa, bəşəriyyətə qarşı törədilmiş Xocalı faciəsi dünya tarixində görünməmiş soyqırımı aktıdır. Bütün dünya ölkələri bilməlidir ki, bu cinayət təkcə Azərbaycan xalqına deyil, həm də bütün bəşəriyyətə qarşı həyata ke-

çirilib və soyqırımın günahkarları beynəlxalq məhkəmə qarşısında cavab verməlidirlər.

Sonra Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə çəkilmiş "Xocalı soyqırımı" sənədli filmi və Xocalı soyqırımının dəhşətlərini əks etdirən foto-sərgi nümayiş olunub.

***

Azərbaycanın Slovakiyadakı səfirliyi tərəfindən Bratislava şəhərində bu ölkədə yaşayan soydaşlarımızın iştirakı ilə Xocalı

soyqırımının 32-ci ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ermənistanın Azərbaycana qarşı işğalçılıq müharibəsinin gedişində dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı törədilmiş soyqırımı cinayətlərinin ən dəhşətli olan Xocalı soyqırımı qurbanlarının əziz xatirəsi tədbirdə birdəqiqətlik sükutla yad edilib.

Xocalıda və digər yaşayış məntəqələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bül-

mələri və erməni terrorçu dəstələrinin törətdiyi cinayətlərdən söz açan səfir Vüsal Abdullayev bu qanlı əməllər nəticəsində

çox sayda dinc azərbaycanlının milli mənsəbiyyətinə görə vəhşicəsinə qətlə yetirildiyini və amansız işğəncələrə məruz qaldığını qeyd edib. O, erməni faşizminin təzahürü və bariz nümunəsi olan Xocalı soyqırımının təkcə Azərbaycan xalqına qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin tərkib hissəsi deyil, bütün bəşəriyyətə

qarşı yönəlməmiş tarixi cinayət olduğunu bildirib.

Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımının dünya ictimaiyyəti tərəfindən tanınması məqsədilə davamlı olaraq həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" kampaniyasının əhəmiyyətindən danışan diplomat Xocalıda baş vermiş bu qanlı cinayətin heç vaxt yaddaşlardan silinməyəcəyini vurğulayıb.

Erməni işğalçıların Azərbaycan xalqının mübarizə özmini qıra bilmədiyini və rəşadətli ordumuzun Xocalı qurbanlarının qisasını döyüş meydanında aldığını qeyd edən səfir 2023-cü ilin sentyabrın 19-da keçirilmiş lokal karakterli antiterror tədbirləri nəticəsində azad olunmuş Xocalı şəhərində Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin oktyabrın 15-də Azərbaycanın Dövlət Bayrağını ucaldığını bildirib.

Daha sonra Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin Sənədli və Tədris Filmləri Kinostudiyasının çəkdiyi Xocalı soyqırımına həsr olunmuş sənədli televiziya filmi nümayiş etdirilib.

Tədbir gənc Azərbaycan musiqiçisi Fərid Feyzullayevin (violin) ifasında konsert-rekviyem proqramı ilə davam edib. Konsert-rekviyemdə görkəmli Azərbaycan bəstəkarları Fikrət Əmirov, Arif Məlikov, Tofiq Quliyev, habelə Antonio Vivaldinin əsərləri təqdim edilib.

